

ЖІНОЧИЙ СВІТ

WOMAN'S WORLD

Ч. 9 ВЕРЕСЕНЬ 1959

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL, Post Office Department, Ottawa.

ЖІНОЧИЙ СВІТ

Рік X Вересень, 1959 Ч. 9

Видає Організація Українок Канади ім. Ольги Басарабової
Редагує редакційна колегія.
Всю кореспонденцію й передплати висилати на адресу:
"WOMAN'S WORLD"
Box 791 Winnipeg, Man., Canada
Ціна одного числа — 35 ц.
Річна передплата в Канаді, в ЗДА й інших країнах $3.50, піврічна $2.00. Річна передплата в Англії і Австралії 1½ ф. штерл., у Франції 900 франків.
Редакційна колеґія застерігає собі право скорочувати рукописи. Рукописів не звертаємо.

Друком "Нового Шляху",
184 Александер Ав., Вінніпеґ, Ман.

WOMAN'S WORLD

Vol. X September, 1959 No. 9

Published by the Ukrainian Women's Organization of Canada
Edited by Editorial Committee.
Correspondence and subscriptions should be addressed to
"WOMAN'S WORLD"
Box 791 Winnipeg, Man., Canada
Single copy — 35 c.
Yearly subscription in Canada, U. S. A. and other countries — $3.50
Half year subscription — $2.00
Yearly subscription in Great Britain and Australia — £1½
in France — 900 francs.

Printed by the New Pathway,
184 Alexander Ave., Winnipeg, Man.

ЗМІСТ

Обгортка Мирона Левицького

ПРЕДСТАВНИЦТВА "ЖІНОЧОГО СВІТУ"

АНГЛІЯ:
Federation of Ukrainians in Great Britain
78, Kensington Park Road
London W. 11, England

ФРАНЦІЯ:
Mme Anna Pasternak
16, Rue de V Diamant
Paris 13,
France

АВСТРАЛІЯ:
Fokshan Library & Book Supply
1 Barwon St.
Glenroy, W. 9, Victoria
Australia

ЖІНОЧИЙ СВІТ

РІК X | ВЕРЕСЕНЬ, 1959 | Ч. 9 (117)

ГАННА ЧЕРІНЬ

МАЗЕПИНЦІ

ПОНУРИЙ СТЕП... КОЗАЧІ КОСТІ
ТА ЧОРНІ ОБРИСИ ПРИМАР...
ІШЛИ З МОСКВИ НАХАБНІ ГОСТІ,
НЕЗВАНІ, ГІРШІ ВІД ТАТАР!

ОХ, УКРАЇНО, БІДНА ЧАЙКО,
ЗДОБУТИ ВОЛЮ ЯК ТОБІ?!
ДО ВОЛІ ШЛЯХ — НЕ СОН, НЕ БАЙКА,
ДО ВОЛІ ШЛЯХ — У БОРОТЬБІ!

ОПІВНОЧІ КРИЧАЛИ ПІВНІ,
ЗДІЙМАЛИСЬ СПАЛАХИ ВОГНІВ...
КОТИЛАСЬ ХВИЛЯМИ НА ПІВНІЧ
НАРОДНЯ НЕНАВИСТЬ І ГНІВ.

ЯК БУЙНА ТИРСА СЕРЕД СТЕПУ,
ВІДВАГА ШИРИЛАСЬ, РОСЛА,
І ЛЮДИ ВІРИЛИ В МАЗЕПУ,
В ЙОГО СЛОВА, В ЙОГО ДІЛА —

В СЛОВА ДЕРЖАВНОЇ ЛЮДИНИ,
ЩО Й ЗАРАЗ В СИЛІ: "ЗАБЕЗПЕЧ
СВОБОДУ Й ПРАВО УКРАЇНИ
ЧЕРЕЗ КОЗАЦЬКИЙ СЛАВНИЙ
[МЕЧ!"

МАЗЕПА! ВОРОГИ ГОТОВІ
ВСЮ ВОВЧУ НЕНАВИСТЬ І ЛЮТЬ
УКЛАСТИ В ЦЕ ЄДИНЕ СЛОВО,
ЯК НАС "МАЗЕПИНЦЯМИ" ЗВУТЬ.

МАЗЕПА! В ЦІМ ВЕЛИЧНІМ СЛОВІ
ДЛЯ НАС — ДЕРЖАВНОСТИ ЗВЕНО.
ТОМУ З ЧУТТЯМ СНАГИ Й ЛЮБОВИ
СЕБЕ "МАЗЕПИНЦЯМИ" ЗВЕМО.

24. 4. 59

ГЕТЬМАН ІВАН МАЗЕПА

(В 250-ЛІТТЯ МАЗЕПИНСЬКОГО ЗРИВУ)

Цього року українці у вільному світі відмічують роковини небуденної історичної події — 250-ліття Мазепинського Зриву, збройного виступу проти московського гнобителя під проводом Гетьмана Івана Мазепи.

Вже тоді, чвертьтисячліття тому, український народ засвідчив перед усім світом бажання жити самостійно у своїй власній державі, бути сувереном у своїй країні.

Та хоч бій під Полтавою не приніс сподіваної перемоги — українські і шведські війська не встоялися супроти навали полків російського царя Петра, — то Гетьман Мазепа остався Великим Сином України. Пам'ять про нього і про його діла живе й житиме вічно. Це ж бо він у тих важких часах, коли з усіх сторін вороги чигали на багаті українські землі, виявив геніяльність духа та велич свого характеру. Не зважаючи на несприятливі умовини, Гетьман Іван Мазепа присвятив усе своє життя підготовці до самостійности України та піднесення культурного рівня свого народу. Він був здібним дипломатом, великим політиком, добрим воїном - провідником, поетом і добродієм. За його часів в Україні процвітали школи, манастирі, церкви, література, знання, мистецтво.

Гетьман Іван Мазепа любив народ та віддав йому всі свої здібності впродовж свого життя. А по смерті залишив нам своє "мазепинство" — символ дальшого змагання за Самостійність і Соборність Української Держави.

Хай же це "мазепинство" з'єднає нас у цьому мазепинському році під о д и н всеукраїнський прапор у змаганні до осягнення найвищої цілі Великого Гетьмана Івана Мазепи.

* * *

Вшановуючи Великого Сина України, Гетьмана Івану Мазепу, присвячуємо Його пам'яті частину цього числа "Жіночого Світу".

ЛІТЕРАТУРНА НАГОРОДА МАРУСІ БЕК

Задум українсько-американської громадської діячки став дійсністю. Маруся Бек уфундувала при СФУЖО **літературну нагороду**.

Українські письменниці займають почесне місце в нашій літературі. Їх наполегливу працю, їх творчі зусилля й шукання в великій мірі піддержують наш літературний процес. Оце й бажала відзначити Маруся Бек. Оцим шляхетним жестом вона віддала признання їх творчій ролі в царині української культури.

Оцим вона пішла також назустріч давньому нашому бажанню — зблизити світ зорганізованого жіноцтва з творчим полетом наших мисткинь. Цю творчу ініціятиву нашої фундаторки український мистецький світ і зорганізоване жіноцтво зуміють оцінити.

Літературна нагорода СФУЖО, що її уфундувала Маруся Бек, буде розділена щороку впродовж п'яти літ. Для ведення цієї справи встановлено — на бажання фундаторки — Комітет Літературної Нагороди. У склад його входять: редакторки обох жіночих журналів ("Жіночого Світу" й "Нашого Життя") і знавець літератури. Оцей Комітет, до якого увійшли пп. Стефанія Бубнюк, Лідія Бурачинська і д-р Наталя Пазуняк, дбатиме щороку про переведення нагороди.

Маруся Бек

Її приділення відбуватиметься у формі літературного конкурсу. Недруковані ще й надіслані твори письменниць будуть щороку розглянені окремим жюрі, яке й визначить дві однакові нагороди. Нагороджені твори будуть поміщені одночасно в журналах "Наше Життя" і "Жіночий Світ". Точні умовини конкурсу та склад жюрі будуть подані в найближчому числі.

ЛЕСЯ ХРАПЛИВА

Молитва Преподобної Матері Марії Магдалини Мазепиної, Ласкою Божою Ігумені Київського Манастиря Вознесенського

Ярим воском заплакали свігі,
У півтіні рушник на Покрові . . .
Там мурують всю ніг будівнигі
На Пегерську твердиню — Петрові!

Сердюків виряжали знов нині,
На Неві бо вже рушила крига . . .
Чи хог, Боже, дійде до княгині
Без пригоди з листами розстрига?

І готок скам'янілі сльозини
Погинають з долоні спадати . . .
— Час у келію вже, ігумене,
Час спогить, преподобная мати.

— Иди, послушнице; ніг голубина,
Грішний мір так далеко від тебе,
Та мені ще в цю нігку за сина,
За гетьмана молитися треба.

Самотину посріблює ладан . . .
— Творге світа і Господи слави,
Глянь на того, кому Ти дав владу:
Моє рідне дитя сідоглаве.

Ах, той син! Скільки сліз пролила я,
Скільки ногей жевріла в нестямі,
Коли дикий кінь в нетрі безкраї
Ніс його, молодого, степами!

Від його невгомонних поривів,
Від бурливого, дикого гвалу
Крізь яруги і терня зрадливе —
Чорні коси мої полиняли . . .

Скільки ран його — в мене боліло!
Та сьогодні молюся, Владико:
Хай терни розірвуть його тіло,
Але хай він кохає велике!

Хай не гує ні болю, ні крови,
Що пливе, коли мгиться степами,
За ту Дівгину в стрігці Дніпровій
І в гільці з позологених храмів!

Крізь московську пітьму, що навколо,
Хай іскристим майне метеором,
Та ім'я його лицарів голо
Прикрасить крізь віки неозорі.

Хай лунає ім'я його живо —
Ворогам осторога і визов,
За велигнім затужать хай зривом
Ті з Правого . . . і з Лівого . . . з Низу . . .

Хрест широкий поклала на груди,
А Дніпро вже здалека зоріє . . .
— Не Іванові доля хай буде,
Тільки вігне життя його Мрії! . . .

Є. ВЕРБИЦЬКА

ДЕЩО ПРО ГЕТЬМАНА І. МАЗЕПУ

Тут прив'язаний ременями вершник мчить на дикім коні. Мчить через городи й села. Мчить через відвічний дубовий ліс, де холодно й тихо. Ось тічка вовків, чуючи добич, біжить за ним.

Цілу днину несе кінь вершника, не зважаючи на рани від ременів, на кров, що ллється з ран, на замкнені молоді очі. Та враз немов хвиля життя вернулась. Щось збудило вершника із втоми. Холодними хвилями полоще вода його тіло й вертає думку в мозок. Груди коня рвуть дикий потік і невгамована сила виносить вершника на сушу.

Ось степ. Ніде ні оселі, лиш трава шумить у дикім гоні. Та згодом кінь йде тяжко і поволі. Останніми силами. Втім на обрії заіржав табун диких коней і чотирокутником мчить до нього. Кінь відповів іржанням і немов нова сила вступила в його ноги. Помчав знову. Та не довго.

Ось кущі і в нього нема вже сили їх минути. Упав і придавив вершника. У смертному здригненні коня ремені ще тугіше напнялися на тілі вершника і хоч вершник молодий та дужий, вже нічого не може його стрінути хіба смерть.

Воронння чуючи смерть, літає і кряче. Спускається щораз нижче, щоб клювати очі. Коня чи вершника. Слабий стогін відігнав ворона та за хвилину він вернувся знову... Може вже не буде стогону... Аж ніч темрявою закрила вершника перед гайворонням.

А над ранком він проснувся у козацькій хаті, а над ним було похилене радісне личко дівчини, що його доглядала.

* * *

Так мав приїхати в Україну Іван Мазепа, пізніший гетьман, покараний польським шляхтичем за любов його жінки. Та це лиш так у поезії.

Насправді І. Мазепа народився в Україні в хуторі біля Білої Церкви. Дата його народження хитається між рр. 1639 до 1640. Батько його Адам Колендинський з придомком Мазепа був чернігівським підчашим і власником хутора Мазепинці. Був він певне сторонником Івана Виговського, бо польський король Ян Казимир ставиться прихильно до нього. Коли Іван Мазепа закінчив Київську Могилянску Колеґію, батько вислав його на двір Яна Казимира, щоб він там приглянувся двірському життю. Молодий Мазепа настільки здобув собі симпатію, що король вислав його на дальший вишкіл у Францію, потім у Голляндію, Німеччину, а знання італійської мови й мистецтва вказує на те, що Мазепа був і в Італії. Вернувшись на королівський двір, він небавом виїжджає у Правобережну Україну з доручення короля і остається в Білій Церкві.

Мати будучого гетьмана була Марина зі знатнього роду Мокієвських. Була це жінка з непересічним умом і незвичайною на ті часи освітою. Вихована у Флоро-вознесенськім манастирі, після смерти свого чоловіка вернулася знову в манастир і завдяки своїм непересічним здібностям і своїй особовості стала ігуменею.

Мати завжди щиро цікавилася справами України. В ті часи, коли Москва підпорядкувала українську церкву московському патріярхові, ігуменя Марія Магдалина, як вона звалася в чернечому стані, мала доступ у високі духовні сфери й нераз інформувала гетьмана про різні таємниці царського двора. Вона саме була в Москві, коли гетьман приїхав до царівни Софії. Та саме тоді стався державний переворот. Софія опинилась в манастирі, а її приятеля і дорадника Голіцина заслано в Сибір. В тій важкій хвилині ігуменя певне не опустила свого сина, а допомогла знайти зручний момент для розмови з новим царем, 18-літнім Петром Великим. Гетьман прийшов і переміг ворожість Петра до нього своєю вмілою поведінкою.

Подружжя Мазепів мали двоє дітей: Івана, пізнішого гетьмана й дочку Олесю. Олеся не вдалась у свою матір, що не покидала керми манастиря у тяжких часах володіння Петра Великого, ані у свого брата, що не вагався стати гетьманом, хоч його попередники опинились на Сибірі, бож при жорстокому Петрі Великому не важко було і втратити життя. У 1674 році Олеся повінчалася з полковником Іваном Обидовським і з цього подружжя народився син, Іван. Та незабаром полковник Обидовський гине в поході, а гетьман, щоб допомогти своїй сестрі, забирає Івана на свій двір. Олеся не була довго вдовою, вона вдруге вийшла заміж за шляхтича Вітосласького й новому подружжю народилася дочка Марина. Та в подружньому житті Олеся не мала щастя і Вітославський вмирає теж незабаром, а дочкою заопікувалася бабуня Мазепина. Марина виховувалась у манастирі і там залишилась.

Олеся вийшла небавом втретє заміж за шляхтича Войнаровського. Войнаровський був вдівцем і з першого подружжя було в нього дві дочки. З подружжя з Олександрою народився син Андрій Станислав. Подружжя не було щасливе. Олександра, як і мати, була завзятою православною, а Войнаровський був католиком. З приводу обряду в них були непорозуміння і Олександра залишила його і переїхала на двір гетьмана. Цікаве, що з нею поїхали теж і обі дочки Войнаровського з першого подружжя. Небавом Олеся і Войнаровський умирають, а діти залишаються під опікою гетьмана Мазепи. Оба сестрінки, і Оби-

довський і Войнаровський, були щиро віддані гетьманові і навіть можна припускати, що він радо був би бачив котрогось із них своїм наслідником. Та не так сталося.

Іван Обидовський закінчив Київську Колеґію і став полковником у 20 році свого життя, що викликало негодування серед козацької старшини. Він оженився з Ганною, дочкою ген. судді Василя Леонтовича Кочубея і Любови Хведорівни. Подружжя пізніше не було надто щасливе, але воно поєднало ще одним вузлом дві славні сім'ї Мазепиних і Кочубеїв. Між тими сім'ями була давня приязнь, ще з часів гетьмана Петра Дорошенка, якому служив і Мазепа і Кочубей. Мазепа був хрещеним батьком молодшої дочки Кочубея, Мотрі.

Та чи був Кочубей беззастережно вірний гетьманові? Був це чоловік добрий, та слабої волі. Був він воском у руках своєї жінки, Любови Хведорівни, амбітної і владелюбної. Вона хотіла стати гетьманшою. Кочубей вправді був завжди наказним гетьманом, як І. Мазепа виїздив з України, та цього було замало для Любови Хведорівни.

Між 1669—1670 рр. Мазепа одружився зі старшою від себе Ганною з дому Половець, вдовою по полковнику Фридрикевичу в Білій Церкві. Подружжя з гетьманом не було надто щасливе, не було в них дітей і Ганна не бувала навіть на офіційних прийняттях в Батурині. Але вона принесла гетьманові велике майно, і після подружжя перебувала часто в Білій Церкві в справах маєткових. Майно відразу поставило Гетьмана в незалежне матетіяльне становище. У 1702 р. Ганна вмирає, і гетьман, на якому вік дивним дивом не лишав своїх нищівних слідів, побачив, що його особа цікавить жінок. Можливо що й державні інтереси, а саме забезпечення дідичности Мазепам, заставила вже літнього гетьмана розглянутися за відповідною подругою.

Його хрещениці Мотрі Кочубеївній було саме 17 літ. Вона була непересічно гарна, а її вроду підсилював ще тембр і темперамент татарської крови. Вона то мала бути чи не найбільшою любов'ю гетьмана. Любов? Невже це можливо, щоб гетьман у віці біля 70 років закохався в свою хрещеницю. Та ще дивніше те, що Мотря почувала щиру любов до нього.

Як можна це вияснити? Мотрі було тоді 17 літ. У тих літах дівчата часто закохуються у старших від себе чоловіків. Також треба пам'ятати, що це був гетьман, окружений почестями, багатий, освічений на европейський лад і певно цим відрізнявся від козацького окруження Мотрі. Особисто він був самітній і не дуже щасливий. Сповнене почуванням по вінця серце дівчини щиро співчувало йому. А втім ми знаємо, що любов із співчуття сильніша ніж із пристрасти. Вона, як материнська любов, все вибачає, все оправдує.

Мотря виросла, буваючи в гетьманському замку в Батурині і хуторі ген. судді Кочубея в Диканьці. Вона знала ворожість і жорстокість Москви. Вона чула нераз вдома від своєї матері про її ворожі почування до Мазепи. Це певне теж підсилювало її співчуття до нього. А впрочім може по матері вона одідичила амбіції, але не хворобливі, а творчі — стати гетьманшою, щоб помагати гетьманові в його важкій державній праці.

Гетьман післав сватів до Кочубеїв, та вони відмовилися віддати Мотрю за нього. Гетьман напевне орієнтувався в тому, що Любов Хведорівна не схоче Мотрі віддати за нього, але може він хотів з'єднати її собі, догодити її амбіції. У всякому випадку невдале сватання не попсувало дальших взаємин обох сімей. Гетьман бував у Кочубеїв, а Кочубеї у гетьманському дворі. Він навіть був враз з Ганною Обидовскою (дочкою Кочубеїв) хрещеним батьком дочки Орликів.

Донос до царської канцелярії про взаємини Мазепи із ворогом царя, шведським королем Карлом XII післав Кочубей у 1708 році. Цар, переконаний про вірність Мазепи, після допиту і тортур, віддав доносщиків, ген суддю Кочубея і полковника Іскру, що був одружений зі сестрою Любови Хведорівни, гетьманові. Гетьман засудив їх на смерть. Їм стято голови. Ми не можемо думати, що це зробив Мазепа з легким серцем, не можемо думати, що він був мстивим, але можемо припускати, що Кочубей справді знав про переговори Мазепи із Карлом XII і тому він був небезпечним, коли б залишився при житті.

Ми мусимо співчути глибоко гетьманові, якого зрадив старий друг. Але ще більше можна відчути біль дочок Кочубея, для яких Василь Леонтієвич був добрим і люблячим батьком. Вони теж любили його, вони властиво мали лише батька, бо не любили владелюбної матері. Та й вони винесли присуд на нього, бо залишилися далі при гетьмані. Ми не знаємо, що сталося вкінці з Мотрею. Ні те, що вона одружилась з Чуйкевичом, ні те, що вона після Полтави поїхала з мазепинцями у Бендери, не є історичними фактами. Але кожний припускає, що вона залишилась вірна мазепинським ідеям. Ганна Обидовська, після цього як її чоловік загинув у 1700 році у Левонії, після Полтави залишилась в Україні і вийшла вдруге заміж за вдівця, князя Юрія Четвертинського.

В 1705 році судьба принесла життю Мазепи нову цікаву постать жінки. Була це Ганна з Ходороставських, за першим чоловріком княгиня Вишневецька, за другим чоловіком княгиня Дольська. Була це гарна польська патріотка, людина дипломатичного хисту, немалого розуму і небувалої вроди. Вона дуже боліла долею Польщі під пануванням Августа Саського, проти якого щораз организувались конфедерації і дерзали Польщу. Вона хотіла бачити на польському престолі Станислава Лещинського, її кузена, якого підпирав шведський король Карло XII. Мазепа, стрінувши княгиню Дольську на хрестинах її о-

нуки (Дольській було тоді біля 45 років), швидко зорієнтувався в її здібностях і вживав її як посередника для таємних взаємин з Карлом XII. Ми мусимо признати княгині Дольській велику зручність у цій небезпечній грі між царем і Августом Саським, а Карлом XII, Станиславом Лещинським і гетьманом Мазепою. Вона довела до союзу між гетьманом і шведським королем Карлом XII, ніколи не зрадила цю тайну, була щирою приятелькою Мазепи і працювала віддано для його цілей.

Битва під Полтавою у 1709 році, що стала програною Карла XII і Мазепи, перервала цілу довготкану політику гетьмана. Для неї, для України, присвятив він своє ціле життя. Його багатогранна діяльність, як утворення державнотворчого апарату з козацької старшини, його намагання високо поставити церкву перед зазіханнями московського патріярха, піддержування мистецтва і постання за його часів нового стилю в будівництві т. зв. козацького барокко, розвій промислу (як збіжеві млини, круподерні, тартаки, папірні, порохові фабрики, залізнорудні, цегольні, текстильні фабрики, ліярництво дзвонів) далі торгівля — все те розвинулось завдяки заходам гетьмана.

Саме тільки змагання до об'єднання обох частин України правобережної і лівобережної, що вкінці здійснилося у 1704 р., вимагало так великого зусилля і зручности, що могло б стати змістом всього життя однієї людини. І коли настала ця радісна хвилина, він мусів жертвувати свого друга Семена Палія та видати його цареві за довгий спротив віддати правобережну Україну Польщі. І знов тут виявляється одна визначна постать жінки, жінка Палія, полковниця-мати, як її звали козаки. Обоє Палії були щирі патріоти, що зуміли зруйновану правобережну Україну довести до квітучого стану та обороняти її дипломатичним хистом і збройною боротьбою перед зазіханням Польщі, перед нападами татар і турків, перед москалями.

Життя гетьмана Мазепи було дуже важке-важке. У своїм задумі звільнити Україну від Польщі, Москви, турків, татар він був самітній. У своїй праці він не мав довірених співробітників, на нього йшли постійні доноси від старшин до царя, він мусів критись зі своїми плянами, зі своїми почуваннями і діями. Ми мусимо згадати його противника, московського царя, Петра Великого, чоловіка непогамованих пристрастей, з бездонною ненавистю до всіх, що противились його волі. Він не вагався власноручно стинати голови своїм протиникам, замкнув свою сестру Софію в манастир, убив свого сина.

Україна впала. Москва, як завжди, жорстокістю заволоділа нею. Перед привидами Лебедина, де карано мазепинців, українці поділились. Одні залишились вірні Україні, другі зраджували її, як Ніс, що підвів москалів таємним входом у Батурин, як Галаган, що зрадив як здобути Січ і жорстоко розправлявся зі своїми давніми друзями. Інші пішли на еміграцію з гетьманом, між ними Пилип Орлик, пізніший гетьман і кошовий Кость Гордієнко.

Гетьман Іван Мазепа

Слід ще згадати союзника гетьмана, шведського короля Карла XII. Він став королем у 17 році свого життя, а під час битви під Полтавою йому було 29 років. Був це добрий стратег, безстрашний вояк, шляхетна людина. Небувало гостра зима заломала його армію, що опинилась в Україні без належного постачання одежі й харчів, а те що він, ранений у ногу, не міг особисто проводити в бою, перехилило перемогу в сторону царя.

Після полтавської битви гетьман Мазепа степами вивів короля з України і врятував його від полону чи смерти.

Вони разом опинились в Бендерах, що належали до Туреччини.

Тут, недалеко від Бендер, у Варниці помер гетьман І. Мазепа 2 жовтня 1709 р. Король Карло XII виїхав з Бендер у 1715 році до Швеції враз з гетьманом Орликом і його друзями.

Так замкнулась одна болісна сторінка історії України і народилася ідея мазепинства, ідея орієнтації на власні сили, безкомпромісової боротьби з Москвою.

Т. ШЕВЧЕНКО

ЧЕРНЕЦЬ

У Києві на Подолі
Було колись і ніколи
Не вернеться, що діялось,
Не вернеться сподіване...
Не вернеться...
А я, брате.
Таки буду сподіватись,
Таки буду виглядати,
Серцю жалю завдавати.
У Києві на Подолі
Братерськая наша воля,
Без холопа і без пана,
Сама собі у жупані
Розвернулася весела;
Оксамитом шляхи стеле
І єдвабом застилає.
І нікому не звертає.
У Києві на Подолі
Козаки гуляють:
Як ту воду, цебром-відром
Вино розливають;
Льохи, шинки з шинкарками,
З винами, медами
Закупили Запорожці
Та й тнуть коряками!
А музика реве, грає.
Людей звеселяє;
А із Братства те бурсацтво
Мовчки виглядає:
Нема голій школі волі,
А то б догодила!...
Кого ж то там з музиками
Люди обступили?

В червоних штанях оксамитних
Матнею вулицю мете —
Іде козак. Ох літа, літа!
Що ви творите? На то теж
Старий ударив в закаблуки.
Аж встала курява: От так!
Та ще й приспівує козак:
"По дорозі рак, рак.
Нехай буде так, так!
Щоби таки молодиці
Посіяли мак, мак!
Дам лиха закаблукам,
Дам лиха закаблам,
Останеться й передам!

А вжеж тії закаблуки
Набралися лиха-муки.
Дам лиха закаблукам.
Дам лиха закаблам.
Останеться й передам!

Аж до Межигорського Спаса
Потанцював сивий,
А за ним і товариство
І ввесь святий Київ.
Потанцював аж до брами,
Крикнув: "Пугу, пугу!
Привітайте, святі ченці,
Товариша з Лугу!"
Свята брама одчинилась,
Козака впустили;
І знов брама зачинилась
На вік зачинилась
Козакові.
Хто-ж цей сивий
Попращався з світом?
Семен Палій Запорожець,
Лихом недобитий.
"Ой високо сонце сходить,
Низенько заходить, —
В довгій рясі по келії
Старий чернець ходить.
Іде чернець у Вишгород
На Київ дивитись,
Та посидіть у пригорі,
Та хоч пожуритись.
Іде чернець Дзвонковою
У яр воду пити,
Та згадує, як то тяжко
Було в світі жити!
Іде чернець у келію
Між стіни німії,
Та згадує літа свої,
Літа молодії;
Бере письмо святе в руки,
Голосно читає,
А думкою старий чернець
Далеко літає...

І тихнуть Божії слова;
І в келії, неначе в Січі,
Братерство славне ожива,
А сивий гетьман, мов сова,
Ченцеві зазирає в вічі.
Музика... Танці... і Бердичів...
Кайдани брязкають... Москва...
Бори, сніги і... Єнісей...
І покотились із очей
На рясу сльози...
"Бий поклони
І плоть старечу усмиряй.
Святе писаніє читай!
Читай, читай та слухай дзвона.
А серцеві не потурай:
Воно тебе в Сибір водило.
Воно тебе ввесь вік дурило;
Приспи ж його, і занехай
Свою Борзну і Хвастовщину:
Загине все, ти сам загинеш.
І не згадають — щоб ти знав..."
І старець тяжко заридав,
Читать писаніє покинув,
Ходив по келії, ходив.
А потім сів і зажурився:
"Для чого я на світ родився?
Свою Україну любив?"
До утрені завив з дзвіниці
Великий дзвін. Чернець мій встав,
Надів клобук, взяв патерицю,
Перехрестився, чотки взяв...
І за Україну молитись
Святий чернець пошкандибав.

ПОЛКОВНИЦЯ-МАТИ*)

— Пані-матка, полковникова прислала мене до вас — запросити вас до господи.

— А хто-ж це пані-матка полковникова? — допитується отець Іван.

— Пані-матка, батька Палія жінка.

— О дякуємо, дуже дякуємо за добре слово... Ми з радої душі підемо поклонитись пані-матці... Тільки трохи приберемося та обчистимося з дороги, тоді вже підемо до неї з поклоном. Тільки, де б нам, в якого доброго чоловіка приміститися в хаті?

— А в мене, пан-отче, — на радощах говорить козак Голота.

— В тебе, мій сину, — дивується піп.

— Та в мене-ж... У мене сорочки хоч і нема, так хата є: бо хати пропити не можна — пані матка зараз чуприну почуха.

— Яка пані-матка?

— Та вона ж — вони — пані полковникова... Вони у нас строгі...

* * *

Менш-більш за годину після цього московські подорожні люди були вже на Палієвім подвірю. Вони несли подарунки для пані полковниці: отець Іван — кілька хрестиків та образків, привезених ним зі святих місць; московські купці — хто турецький шаль, а хто шиті золотом сап'янці, хто зразок коралів, а хто — коробочку гарного царгородського "інджіру".

Паліїха зустріла гостей на ґанку. Це була висока, повна, вже в літах жінка, обличчя якої виражало сильну волю й енерґію, а в поводженні пробивалась привичка розказувати. Сірі, бистрі, нерухливі очі, які підстрелили в молодості такого обстріляного та обкуреного пороховим димом беркута, яким був старий Палій; орлиний ніс з широкими ніздрями яким треба було багато повітря, щоб була робота могутнім легеням; затиснуті, не дуже вузькі губи, які колись вміли цілувати й словами, що вилітали з них, вміли обороняти права і достоїнство цієї жінки незвичайною енерґією, все це свідчило про велику суспільність характеру, непохитність волі та неабиякий ум. На голові було щось на зразок фезки або фриґійської шапочки, яка спускалась на боки й закривала її біляве, густо переткане сріблистими нитками часу й вогнем життя волосся. На плечах — щось у роді кунтуша, а під ним видно було білу вишивану сорочку з синьою стрічкою, а на повній шиї висіло синє намисто, звисали могутні груди. Спідниця пестра з доброї матерії. В руках біла хустка. На ногах сап'янці.

Ступивши своєю важкою, але свобідною мужеською ходою на зустріч отцеві Іванові, вона нахилила голову, зігнувши тільки свою як налиту шию, і не згинаючи хребта, ждала благословення. Священик голосно й виразно поблагословив і у відповідь почулось таке саме голосне і виразне "амінь".

— Мир дому сему і тобі жено благочестива!

— І духові твоєму.

— Передаємо тобі поклін від твоєго мужа, славного лицаря, полковника Семена Івановича і б'ємо тобі чолом.

— Дякую отче.

— Чолом б'ємо тобі, пані, і нашими невеличкими подарками — промовив купчик, низько кланяючись, швидко стріпнувши своїми патлами. — Прийми наш убогий подарок і не гордуй.

— Дякую на ласці, дорогі гості... Прошу до господи...

Купці низько кланялись і з дива не могли вийти, дивлячись на цю нову Семіраміду. В Москві таких вони з роду віку не бачили. От баба яка, вертілося на умі старому купчикові: — "дух герой баба!"...

Герой-баба важко, але проворно повернулась, вдарила об поміст рундука кованими підківками, брязнула скляним намистом, шурхнула об одвірок своєю широкою спідницею, немов склом об скло й увійшла в господу, а дубовий поміст угинався від цієї ходи, ніби тоненькі дощинки.

— Ну кінь баба, справжній кінь...

Піп і купці скрадаючись, ішли за нею немов боялись, що поміст під ними обломиться. Вони увійшли у велику світлицю з широкими лавами вздовж стін, а на стінах висіла зброя, різне мисливське знадіббя та здобич. З одної стіни споглядала насуплена голова тура з великими рогами. Великий стіл, накритий мережаним різними узорами настільником, був заставлений різними стравами та напитками. На самій середині стола бундючно стояв на своїх ногах печений баран з рогами, обв'язаними червоною стрічкою. Напроти барана стояло печене порося й держало в зубах великий свіжий огірок, що висів на синій стрічці.

— Прошу, дорогі гості, до хліба-солі — поснідати з дороги... Будьте ласкаві, пан-отче, благословіть "брашно сіе і питіе", — промовила привітно господиня, припрошуючи гостей до стола.

Священик благословив. Паліїха налила по чарці горілки-запіканки й дала спершу попові, а потім купцям. Випили, крякнули — та й було по чім крякнути: немов віником дряпнула в горлі запіканка.

— Та й горілка! — гукнув приголомшений піп.

— Спотикач, пан-отче, усміхнулась Паліїха, брязнувши намистом.

---

*) Уривок із історичного роману "Гетьман Мазепа", Данило Мордовець, 1924 р. Накладом видавництва "ОКА", Коломия.

— Справжній спотикач, — замітив і купчик: від цієї чарки відразу спотикнешся.

— Спотикач — бач ти, — хитали головами гості.

— Таки справді — спотикай горілка...

— Ні, воно з дороги так — горілка добра, не сильна...

— Де вже там матінко, не сильна — обушок-горілка . . . обух-обухом...

І москалі об поли руками били й дивувались, яка то сила в спотикача: обух горілка, сокира . . . Тай злодій же горілка.

— Призволяйтесь, пан-отче, призволяйтесь дорогі гості, припрошувала господиня.

І призволялись. Дісталося і рогатому баранові і зубатому поросяті і величезному огіркові. Господиня тим часом повернула бесіду на політичні справи, що торкалися Москви, Швеції та Польщі, розказала їм свіжу новину про те, що цар здобув гирла Неви й заклав там нову столицю.

Вістка дуже втішила попа, але не мало стурбувала купців.

— Де вже там, з нової столиці не буде пуття, завважив старий купчик.

— Чому ж не буде? — допитувалася Палііха.

— Тим, що Варяжське море, матінко, нам московським купцям не на руку.

— Як, не на руку? — А торговлю вести морем?

— Та це не море, матінко, а тільки хвіст з моря, тай хвіст цей задертий дуже високо... Яка з нього користь?

— Ти не говори так, Кузьма Федотич, — змагався піп — на тому хвості, колись давно, великий Новгород далеко заїхав — ще й як вів торговлю!

— Що було, то минуло, а нині Москва всьому світу голова . . . З Москви вивести царський престол, цар пушку, та цар колокол — це все одно, що з Єрусалима міста гріб Спасителя викрасти . . .

Дотепна господиня вміло перервала цю занадто спеціяльну для неї московську диспуту, звівши балачку на подорож отця Івана.

— А що пан-отче, у Стамбулі чути? — питалась вона, наливаючи гостям по чарці кріпкої, пекучої варенухи.

— А турки, матінко, у великому страху, відказав піп, — почувши, як на нього під впливом спотикача зійшов дух божий.

— Чого ж це на них такий великий страх напав?

— Так от наш цар Петро Олексієвич по Божій волі захопив у свої руки місто Азів, тоді огорян обняв великий страх, щоб московське військо морем під Царгород не підступило та якого лиха не наробило.

— Це бач, по нашому — по запорожськи: як наші козаки морем на човнах під самий Стамбул підливали і туркам яничарам страху завдавали . . .

— Так-так матінко . . . Тим то вони думають від московських кораблів загородити Чорне море, загородити Азовське море, протоку в Керчі хочуть засипати . . .

— Е — вражі діти! А як вони від нас, козаків загородяться? — гукнула Палііха й очі її загорілись злими огниками.

— Ну, та й Дніпра не зможуть вони засипати, несміливо вставив старий купчик.

— Не засипати! — Ми їх човнами самих засиплемо.

І Палііха так стукнула об стіл своєю здоровенною рукою, що аж печений баран з ніг звалився. В той сам мент у світлицю увійшов знайомий нам козак Охрім.

— Ще раз, здорові були пані-матко! — промовив він, перехрестившись до образів і поклонився Палііс. — Хліб та сіль, добрі люди!

— Ти що, Охріме?

— Та козаки, пані-матко, нудяться . . .

— Знаю . . . От вражі діти! — Ну!

— Нехай, кажуть, пані-матка нам погуляти дозволить . . .

А на кого!

— На вражих ляхів, пані-матко . . .

— А хіба тхне ляцьким духом, Охріме?

— Смердить таки, пані-матко . . . У Погребищі дві хоругви собачих синів показалося. Позвольте, пані-матко, киями їх нагодувати . . .

— Годуйте дітки . . . Так, щоб чисто було.

— Буде чисто, пані-матко.

— Хто поведе козаків?

— Та дядько ж мій — Панас Тупу-Тупу-Табунець-Буланий.

— А другу сотню?

— Козак Задерихвіст.

— Добре . . . добрий козак . . . з Богом!

Охрім на радощах вийшов з хати. Московські люди слухали, що біля них твориться, та з дива роти, як ворота пороззявляли...

— От кінь-баба! Кінь, та й годі!... Зухбаба.

Герой-баба!...

---

* * *

Ей, панове єнерали,
Чому ж єсте так оспали?
І ви, панство полковники
Без жадної політики
Возьміться всі за руки,
Не допустіть гіркої муки
Матці своїй більш терпіти!

Нуте врагов, нуте бити!
Самопали набивайте,
Острих шабель добувайте!
Нехай вічна буде слава,
Же през шаблю маєм права.

Уривок з вірша Гетьмана Івана Мазепи.

С. БУБНЮК

СВІТОВИЙ КОНҐРЕС УКРАЇНСКОГО ЖІНОЦТВА В НЮ ЙОРКУ

СТУДІЙНІ ДНІ

Як уже згадано в попередньому числі "Жіночого Світу", Світовий Конґрес Українського Жіноцтва відбувся в Ню Йорку в днях 24 до 27 червня 1959 р. при участі численних делеґаток українських жіночих організацій з різних країн і континентів під гаслом єдности українського жіноцтва у вільному світі в усіх його діяннях, а зокрема в зусиллях допомоги Рідному Краєві в його змаганнях до волі й незалежности.

Конґрес почався в готелі Статлер 24 червня пресовою конференцією для української та англомовної преси. Конференцію провела містоголова СФУЖО, п. Олена Лотоцька при співучасті голови СФУЖО, п. Олени Залізняк і делеґаток центральних організацій. Вони дали вичерпні інформації про український жіночий рух у діяспорі та про його завдання і діяльність в країнах нового поселення.

Після пресової конференції почалися в будинку Українського Інституту Америки Студійні Дні, що їх відкрила редакторка "Нашого Життя", інж. Лідія Бурачинська.

Система Студійних Днів, вперше введена в історії українського жіночого руху, проходила в формі дискусійного панелю, попередженого основними доповідями в поодиноких комісіях.

Комісії працювали в різних осередках Америки й Канади впродовж року та підготовили зі своїх ділянок глибоко-обдуманий засадничий матеріял. Цей матеріял з'ясували доповідниці у своїх рефератах на Студійних Днях, а присутні делеґатки його доповнили й поширили своїми цінними заввагами в оживленій дискусії. Вся дискусія проходила швидко, річево та ділово й саме тому можна було вмістити стільки справ та вирішити стільки проблем суспільних питань на Студійних Днях. Нарадами комісій проводили

Інж. Лідія Бурачинська, ред. "Нашого Життя", відкрила Студійні Дні.

голови, або запрошені модераторки.

Першим був виступ **Культурно - Освітньої Комісії.** Наради відкрила голова, д-р Софія Карпінська та запросила на модераторку п. Анну Баран. З черги прочитано доповіді: "Відношення жіноцтва до літератури й мистецтва" (мґр. Наталя Чапленко), "Доповіді в жіночих організаціях" (п. Марія Стефанів), "Дописи про працю в жіночих організаціях" (інж. Лідія Бурачинська), "Народнє мистецтво в нашому побуті" (п. Наталя Гладишовська, в її відсутності відчитала п. Оксана Вікул), "Плекання народніх звичаїв (мґр. Ізидора Левкович), "Імпрези в жіночих організаціях" (п. Ольга Соневицька). Дискусія над доповідями була дуже оживлена та внесла багато нових думок в тези Комісії.

Наради **Комісії Зв'язків** відкрила голова, п. Лідія Бурачинська та передала провід модераторці, п. Олені Процюк. Слідували допо-

ПРЕЗИДІЯ, ПОЧЕСНІ ГОСТІ Й ДЕЛЕҐАТКИ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА
Сидять зліва направо: пп. О. Горачук, д-р І. Калюжна, С. Савчук, Г. Франко-Ключко, І. Косач-Борисова, О. Залізняк, голова СФУЖО, Г. Дмитерко-Ратич, О. Коренець, О. Лотоцька, О. Чехівська, О. Сулима. Стоять зліва направо: А. М. Баран, д-р Н. Пазуняк, А. Прийма, І. Дурбак, І. Пеленська, інж. Л. Вертипорох, К. Пелешок, М. Квітковська, Г. Коваль, д-р С. Потоцька, М. Солонинка, С. Бубнюк, О. Заяцева, К. Кравс, Я. Зорич, О. Ґенгало.

віді: "Можливості зв'язків Союзу Українок Америки" (п. Іванна Бенцаль), "Національна Рада Жінок Америки" (п. Олександра Різник), "Щоденний контакт із довкіллям" (п. Павлина Різник), "Нав'язання зв'язків у Бразилії" (п. Марія Душник). Доповіді завершила модераторка оглядом теорії і практики дипломатичної служби. Голова Комісії дала короткий перегляд праці членів - організацій. Найбільше зацікавлення викликала тема про можливості щоденного контакту з довкіллям у країнах поселення. З уваги на пізній час дискусії майже не було.

Одночасно з нарадами Комісії Зв'язків відбувалася сесія **Економічної Комісії.** Нею проводила п. Олена Трофимовська. На підставі зібраних анкетних матеріялів комісія подала огляд справжнього економічного положення українки у вільному світі. Огляд ситуації в ЗДА прочитала п. Ярослава Олесницька, в Канаді п. Софія Барабаш, а в інших країнах п. Лідія Гладка. Висновки цього подала п. Олена Трофимовська. Дискусія була надзвичайно оживлена та внесла багато дечого нового до заторкненої теми доповідницями.

Програмова Комісія почала свої наради 25 червня вранці під проводом п. інж. Стефанії Пушкар. Головна тема комісії була "Єдність українки у вільному світі", осягненої формально в з'єднанні жіночих організацій у СФУЖО. Та щоб цю єдність закріпити й поглибити не тільки організаційно, але й істотно, розглянено в доповідях головні лінії роз'єднання, що проходять крізь наше суспільство та насвітлено потребу їх припинення чи злагіднення. Доповіді обіймали: "Віроісповідне роз'єднання"(д-р Наталя Пазуняк), "Реґіональна лінія роз'єднання" (д-р Євгенія Єржківська), "Різні хвилі еміґрації" (п. Софія Онуфрик, в її відсутності відчитала п. К. Гардецька), "Соціяльна лінія роз'єднання" (п. Марія Біляк), "Партійно - політична лінія роз'єднання" (мґр. Оксана Ґенґало). Широка дискусія виявила бажання зорганізованого жіноцтва зреалізувати теоретичні гасла єдности в практичному житті.

З черги був виступ **Організаційної Комісії.** Її відкрила голова, п. Марія Біляк та передала ведення модераторці, п. Стефанії Савчук. Темою комісії були організаційні проблеми членів-організації. Їх зреферували в доповідях п. Стефанія Пушкар за Союз Українок Америки, мґр. Ірина Пеленська за Союз Українок Австралії, мґр. Оксана Ґенґало за Український Золотий Хрест в Америці, д-р Ірина Калюжна за Організацію Українських Жінок Великої Британії, п. Ольга Горачук за Організацію Українських Жінок Бразилії, п. Емілія Слюсар за Об'єднання Українських Жінок Венесуелі, п. Анна Приймa за Ліґу Українських Католицьких Жінок Канади, п. Стефанія Бубнюк за Організацію Українок Канади, п. Олександра Сулима-Бойко за Об'єднання Українських Жінок Німеччини і п. Ірина Дурбак за Союз Українок Франції. Пожвавлена дискусія виявила наскільки проблеми всіх організацій подібні до себе та все ж таки відмінні завдяки різним умовинам країн. Цінний звіт з праці членів - організацій подала організаційна референтка СФУЖО, п. Марія Біляк.

Увечері радили комісії одночасно. **Комісію Суспільної Опіки** відкрила голова, п. Олена Гординська й передала провід модераторці, мґр. Марії Квітковській. В доповідях насвітлено тематику: "Модерна суспільна опіка" (мґр. Надія Шміґель), "Допомога матерям" (п. Лідія Гладка), "Допомога старим і хворим" (п. Олена Гординська), "Допомога залишенцям" (п. Оксана Равш), "Допомога українцям у Польщі" (п. Ольга Муссаковська), "Здобування фондів" (п. Олена Назар). Про працю Комісії Суспільної Опіки в Торонті звітувала п. Марія Спольська. Дискусія доповнила тези дпоовідниць.

Комісія Виховна з'ясувала свою тематику. Голова Комісії, п. Надія Іщук відкрила наради, а проводила ними модераторка, мґр. Ірина Пеленська. Звіт про працю членів-організацій склала проф. Тетяна Горащенко. Слідували доповіді: "Рідна мова батьків у дошкільному віці" (п. Надія Іщук), "Виховні труднощі матері" (інж. Л. Вертипорох), "Рідна мова батьків у юнацькому віці" (мґр. Ганна Білинська), "Значення шкіл українознавства" (проф. Марія Стратієнко), "Дитяча лектура" (п. Н. Іщук, відчитала п. Т. Горащенко), "Молодечі й виховні організації" (п. Ц. Паліїв, відчитала п. Я. Зорич). Широка дискусія доповнила тези комісії.

В **Комісії Молоді** взяло участь три гурти дівчат — з Торонта, Ню Йорку й Филаделфії. Нарадами проводила д-р Іванна Ратич, голова Комісії з Ню Йорку. Цінні матеріяли опрацювали обидві комісії — американська й канадійська. Доповіді були такі: "Поворот молоді на вільну Україну" (п-на Уляна Біґус), "Проблеми молодої людини в Америці" (п-на Віра Швабюк), "Успіхи жіночої молоді" (п-на Ліда Скочиляс, відчитала п-на Наталка Скочиляс). В пожвавленій дискусії виявлено багато зацікавлення проблемами молоді. Сесія молоді була вдачним почином СФУЖО втягнути в організовані ряди молоді жіночі сили — базу майбутнього українського жіночого руху у вільному світі.

У загальному наради всіх комісій пройшли з великим успіхом. Вони розглянули й обміркували найсутєвішу проблему жіночої праці, звернули увагу на її доцільність та вказали шляхи, якими треба йти в майбутньому, а які треба ще далі розглядати й обмірковувати. Студійні Дні осягнули вповні свою ціль.

В черговому числі "Жіночого Світу" подамо звідомлення про дальший перебіг Світового Конґресу Українського Жіноцтва.

ВІРА ВОРСКЛО

ЗАВТРА В ШКОЛУ

"ЗАВТРА В ШКОЛУ, ЗАВТРА В ШКОЛУ!" —
ЧУТИ ГОМІН ВЖЕ НАВКОЛО,
ВСІ КНИЖКИ НОВІ Й ЧУДОВІ
Й ЗОШИТИ НАПОГОТОВІ.

МЕТУШАТЬСЯ ЛИШ МАЛЯТА,
БО НЕ ЗНАЮТЬ, ЩО ЇМ БРАТИ:
ЗАВТРА Ж ПЕРШИЙ РАЗ У ШКОЛУ
ПІДУТЬ ВСІ, Й МАЛИЙ МИКОЛА.

ЧАС ІДЕ, ЛЕТЯТЬ ХВИЛИНИ,
СКОРО-СКОРО ДЕНЬ ПРОЛИНУВ.
ОСЬ ЦІЛУЄ МАМА НА НІЧ
Й КАЖЕ ТЕПЛО: "НАДОБРАНІЧ!"

СПЛЯТЬ ВСІ СОЛОДКО Й ТРИВОЖНО,
БО СПІЗНИТИСЯ НЕ МОЖНА,
НЕ ПРОСТИТЬ НІХТО НІКОЛИ —
ЗАВТРА Ж ПЕРШИЙ РАЗ У ШКОЛУ!

—о—о—о—

НІНА МУДРИК - МРИЦ

СОНЯШНІ ПРОМЕНІ

ВИБІГЛИ НА ВУЛИЦЮ
СОНЯШНІ ПРОМІНЧИКИ,
СПАЛАХНУЛО ЛИСТЯЧКО
СВІТЛОМ НА ГІЛКАХ,
НАЧЕ Б УСМІХНУЛИСЯ
НА СТЕЖКАХ КАМІНЧИКИ
І ТЕПЛО РОСИНКАМИ
СІЛО НА ШИБКАХ.

ЗАСПІВАЛА ПТАШЕЧКА
ВЕСЕЛО З-ЗА ПЛОТИКА,
ДІТИ ВИБІГАЮТЬ ОСЬ
ІЗ ТІСНИХ КІМНАТ,
ЗА ВІКНОМ В СУСІДА ТАМ
БАБА ПЕСТИТЬ КОТИКА,
І ЯСНИМ ПРОМІНЧИКАМ
КОЖЕН ЩИРО РАД.

ДУЖЕ МЕНІ ХОЧЕТЬСЯ
БУТИ МОВ ПРОМІНЯЧКО,
ЩОБ ТЕПЛО НЕСТИ УСІМ,
ЗВЕСЕЛЯТИ ВСЕ,
ЩОБ УСІ КАЗАЛИ: "ОСЬ
ІДЕ НАША ЗІНОЧКА
НАЧЕ ПРОМІНЬ СОНЯШНИЙ
РАДІСТЬ НАМ НЕСЕ.

(Рисунок авторки)

—о—о—о—

ОСІННІ КЛЕНИ

СТОЯТЬ ОСІННІ КЛЕНИ
У БАРВАХ ЗОЛОТИХ
І ДИВЛЯТЬСЯ НА МЕНЕ,
А Я ДИВЛЮСЬ НА НИХ...

ОСЬ ЛИСТЯЧКО УПАЛО...
НАГНУВСЬ Я ДО ЛИСТКА:
ВІН ЖОВТИЙ ТРИПАЛИЙ,
МОВ ЛАПКА ГУСАКА.

ПТАШКИ ПРИЯТЕЛІ ЗВІРЯТ

Я хочу оповісти вам, діточки, про тих пташат, які є приятелями великих звірят.

Просто дивно подумати, як може маленька пташинка бути приятелем великих і небезпечних звірят, які в сотню разів від них більші й сильніші.

Однак це є правдою й дуже цікавою подією в житті природи.

В Африці є багато буйволів. Це є великі звірята, подібні на наші корови, але далеко сильніші від них і люблять перебувати в багнах, в грязюках, де вилежуються та охолоджуються від спеки.

Так оці буйволи мають приятелів — пташку, яку називаємо "Іскачем".

Один подорожній, що був у Африці, бачив ціле стадо диких буйволів. Буйволи щипали спокійно траву, а по їх хребтах бігали в той час пташки. Буйволи не звертали на них ніякої уваги, немов це так має бути.

Як тільки пташки завважили подорожнього, зараз закричали, немов сталася якась небезпека. Від тих криків буйволи сполохалися й повтікали, а за ними пташки.

Подорожній хотів знати що робили пташки на хребтах буйволів. Він забив одного буйвола й показалося, що деякі жуки складають свої яєчка в тіло й шерсть буйволів. З тих яєчок вилягаються личинки, які сильно докучають буйволам. Тих власне личинок і виїдають пташки.

Таку саму прислугу робить друга пташка величезному і страшному носорогові.

Особливо цікава дружба є між невеличкою пташиною й крокодилом. В Єгипті виводиться багато крокодилів. В гарячі дні вони виходять кудинебудь на мілину, висувають голову з води, відкривають свою страшну пащу, озброєну острими зубами й лежать — гріються на сонці та чекають, як до них прилетить маленька пташинка - приятелька. Ця пташинка спокійно бігає по спині й по голові крокодила й очищує його від різних личинок, які загніздилися на його тілі.

Ця пташка без усякого страху підбігає навіть до відкритої пащі крокодила й бігає там, наче по піску над берігом ріки. Вона вичищує крокодилові кусники м'яса, які лишилися між зубами. Крокодил міг би на хвилинку тільки примкнути пащу й роздавив би ту пташинку, але він цього ніколи не зробить, бо ця пташинка є його приятелем - помішницею і приносить йому користь. Цю пташинку називають "сторожем крокодила". Вона була відома людям ще з прадавніх часів.

На жаль, тих пташат у нас немає й не можемо побачити, як вони приятелюють з великими, а часом й небезпечними звірятами. Однак є ще одна пташинка, яку ми всі знаємо й часто їх бачимо. Це шпачки. Є їх багато різних родів, але всі вони дуже пожиточні, бо винищують шкідливих комах у садках, городах і лісах. Я сам бачив, коли працював на фармі в Вірджінії, як на пасовиськах паслися наші звичайні корови, а на їх спинах лазили шпачки й видзьобували личинок різних комах, головно мух-ґедзів, які гніздилися в шкірі корів. Ці пташки робили те саме, що ті пташки в Африці з буйволами.

Вуйко Квак з Клівленду

СОНЦЕ І МІСЯЦЬ

В довгий день втомилось сонце
І сказав йому Господь
"Відпочинь, а за тобою
Все спочине, все засне!"...

Попрохало сонце брата:
"Друже, місяць золотий,
Засвіти вночі ліхтар свій,
Обійди весь край земний.

Хто там молиться, хто плаче,
Заважа хто людям спати —
Все довідайсь, а на ранок
Сповісти, й я буду знати!"...

Сонце спить — а місяць ходить,
Стереже спокій земний...
А раненько вранці к сонцю
Поспішає золотий...

Стук... стук... стук... відчинить двері...
"Сонце встань, Граки летять,
Давно півні проспівали,
До заутрені дзвонить..."

Сонце встало, — запитало:
"Що голубе, брате мій...
Як Господь тебе хоронить,
Що, блідий ти? Що тобі?"

І почне казати місяць
Хто і як себе веде...
Коли ніч була спокійна,
Ясне сонечко зійде.

Коли ж ні — зійде в тумані,
Вітер дуне, — дощ паде,
А іноді навіть гримне
Грім і блискавка блисне...

Переклад **Катерини Антонович**

КАТЕРИНА АНТОНОВИЧ

Одяги козацької доби

ДІВОЧИЙ ОДЯГ

(Продовження)

Дівочий одяг у головних рисах такий, як і жіночий (гл. "Ж. С.", чч. 2, 4 і 5 ц. р.), тільки з більш легкого матеріялу (гл. рис. ч. 1), іноді можна було не надягати жупана чи байбарака.

Головна й основна різниця дівочого вигляду це **зачіска і прикраси голови.** Волосся розділяли проділом посередині голови (доріжка) та носили й розпущене волосся і відкидували його на спину незаплетеним. У старовинних виданнях, як Кенігсберського літопису й у Ріґеля зустрічаються такі рисунки. Іноді робили дуже складні зачіски: розділювали волосся на багато окремих пасмочок і майстерно його переплітали в одну чи дві коси, які спускали по спині, чи закладали довкола голови.

В залежності від того куди мала дівчина іти, прикраси голови дуже мінялися. Іноді то була одна стрічка, іноді до стрічки додавали ззаду пучок штучних стилізованих квітів (гл. рис. ч. 2), іноді такі квіти давали з обох боків голови, іноді квіти клали віночком довкола голови.

Парадне убрання голови дівчини. На голову клали ніби віночок-корону з різаного металу-золота, срібла, міді з прикрасами з дорогоцінних каменів, іноді дешевші, прикрашені кольоровим склом. Цю корону-віночок одягали зверху на голову і від неї спускались назад кольорові стрічки. Цей метальовий віночок робили зовсім рівний, іноді підвищений, спереду часто вирізаний квітами чи іншим орнаментом і листиками. (Гл. рис. чч. 1 і 3). Іноді на метальовий віночок насаджували метальові шарики навколо. Іноді це був ніби капелюшок з прикрасами, але в дівчат ніколи вся голова не мала бути закритою, а тільки пов'язка чи віночок лежав навколо голови, а тім'я завжди мусіло бути відкритим. Цим найбільше відрізняються убори голови дівчини від жінки, в яких, як ми писали, волосся мусіло бути закрите (гл. рис. ч. 4).

Тоді вже були зносини і впливи заходу й іноді робили зачіски як закордоном, але це не було частим явищем, бо свої традиції дуже плекали, цінували й рідко від них відступали.

Дівчина, коли була без жупана чи байбарака, мала вузеньку до пояса корсетку, обтягнену й зашнуровану до стану та широку спідницю (гл. рис. ч. 3).

Рис. ч. 2

← Рис. ч. 1

На ногах носили **гарні черевички** з закаблуками чи гарні сап'янці — чобітки, іноді панчішки коло кісточок були вишивані.

Наші відчата й жінки в козацьку добу користувались багато свобіднішим життям, ніж росіянки чи европейські жінки. Козаки, чоловіки й батьки, ходили в походи (тоді війни були дуже частим явищем), а жінки лишались удома і весь тягар господарювання лягав на них. Жінка вироблялась самостійною і почувала себе вільною. Чоловік ставився до жінки з пошаною і це відбивалось і далі на характері українсько жінки.

Рис. ч. 3

Рис. ч. 4

МАРІЯ ЗАЙЦЕВ

ПРОБЛЕМА ЩЕПЛЕНЬ ПРОТИ ЗАРАЗЛИВИХ НЕДУГ

В сучасну пору медичний поступ посувається милевими кроками вперед. Живемо в добі антибіотиків, які багато недуг припинили, а деякі з них зникають зовсім. Подивімся хоч би на туберкульозу, що зробила стільки знищень в здоров'ї і житті людському, а тепер знаходиться в стадії заникання; на наших очах туберкульозні санаторії замикаються.

Підо впливом швидкого розвою антибіотиків ми дуже часто забуваємо про ще дуже важливий чинник у боротьбі з недугами, а саме щеплення, що в останньому столітті поволі, але поступнево розвивається. Завдяки йому мільйони людей залишилися при житті. Щеплення також запобігає тілесним ушкодженням і каліцтвам. Пригадаймо собі, як ще в недавних століттях віспа (Smallpox) загрожувала людському життї і здоров'ї, а тепер вона майже перестала існувати. Ще в споминах наших старших людей пригадується й дифтерія. Хто бачив умираючу дитину на дифтерію з симптомами удушення, той цього образу забути не може. А тепер, коли в минулому році у Вінніпеґу появилося кілька випадків дифтерії в незащеплених дітей, то прийняли ми це з великим здивованням і незрозумінням, бо вже й забули про існування цієї хвороби. Завдяки вакцинам віспа й дифтерія перестали загрожувати життї.

Варто нам хоч коротенько переглянути винахід і поступ у щепленнях проти заразливих недуг в останньому столітті. На початку 20 ст. ми мали тільки дві вакцини проти віспи і проти скаженини (Rabies). Зусилля Коха винайти вакцину проти туберкульози не увінчалися успіхом, а його Стара Туберкуліна (Old Tuberculine) залишилася лише діягностичним засобом аж посьогоднішній день. Про іншу туберкульозну вакцину, т. зв. B. C. G., не буду згадувати, бо про це була довша стаття в календарі "Нового Шляху" за 1951 рік. Вакцина проти черевного тифу (Typhoid fever) була винайдена в 1909 році й мала велике значення для Західніх Держав у першій світовій війні. Вакцина проти дифтерії вже була винайдена в 1913 р., але щойно в 1930-40 рр. була удосконалена. В тих же самих роках була винайдена вакцина проти стовбняка (Tetanus), плямистого тифу (Typhus), холери (Cholera) та жовтої гарячки (Yellow fever). У 1940 р. удосконалена була вакцина проти коклюшу (Pertussis - Whooping Cough) і в той же самий час появилися перші противірусні вакцини. В часі другої світової війни вакцини проти стовбняка, дифтерії та коклюшу було об'єднано в одну, що називається потрійною вакциною (Triple Vaccine). Велике осягнення у винаходах вакцини приніс 1954 рік винайденням вакцини проти поліомієліту (poliomyelitis), або як ми призвичаєні називати "дитячий параліж". Великим успіхом був також винахід вакцини проти Азійської грипи (Asiatic flu), а в сучасну пору роблять великі досліди над т. зв. Аденовірусною вакциною, яка мала б запобігти так частим запаленням віддихової системи. В Канаді щеплення не є примусові та осередки здоров'я роблять велику пропаґанду за щепленням, які є безплатн.

Пригадаймо собі коротенько, яка є програма щеплень в сучасну пору. Отож щеплення починається вже в 3-місячної дитини, коли вона має дістати потрійну вакцину, та поліомієліт. В 4-5-ому місяці ці щеплення повторяються, а в 6-ому місяці защеплюють віспу. У 12 місяців дитина має мати посилюючу дозу потрійної вакцини та поліомієліт, які потім ще раз повторяються в 3 роки і 5 років. Пізніше кожних 5-7 років даються посилюючі дози проти дифтерії, проти стовбнякової вакцини та защеплюється ще раз віспа. Протикоклюшева вакцина вже непотрібна, бо в старшому віці коклюш не є небезпечний. Мабуть, ця програма в короткому часі буде змінена, бо йдуть великі досліди над т. зв. почвірною вакциною (Quadriple vaccine), що об'єднує в собі дифтерію, стовбняк, коклюш та поліомієліт.

Треба пам'ятати, що вакцини можуть викликувати комплікації, зокрема вакцина проти віспи (в присутності шкіряної недуги) та вакцина проти коклюшу (в присутності підгарячкового стану). Тому завжди треба поінформувати лікаря про стан здоров'я дитини.

Щодо щеплення в дорослих, то є дуже важна вакцина проти поліомієліту, бо останніми роками показалося, що на поліомієліт може заразитися людина і в старшому віці навіть понад 40 років. На жаль, ця вакцина не є ще зовсім удосконалена і є випадки, що й защеплені особи можуть захворіти на поліомієліт, але не в паралітичній формі і переходять її багато легше. З інших вакцин у Канаді є ще важною протигрипна вакцина, але вона ще також не є удосконалена. Однак, коли їдемо за кордон, варто себе забезпечити цілим рядом вакцин, з яких примусовою є тільки віспа. Коли їдемо до Европи, дуже побажаним є защепити себе проти черевного й висипного тифу та паратифу, але це не є примусово. Коли їдемо до Азії, треба пам'ятати про вакцину проти чуми (Plague) і холери.

Я вже згадувала на початку, що всі ці вакцини проти заразливих недуг зробили великий поступ, а про деяких з них ми й забуваємо, однак заразки цих недуг далі існують і в деяких частинах земної кулі є великі вогнища епідемій. Тому пам'ятаймо, що легше запобігти недузі, а ніж її лікувати і з цієї причини треба притримуватися щеплення характерного для даної країни, хоч би це й не було примусово.

НАДІЯ НЕСТОРОВСЬКА – МІСС УКРАЇНА

Під час Ювілейної Конференції МУН, що відбулася з початком липня ц. р. в Торонті з нагоди 25-річчя цієї організації, відбувся контест краси з відміченням трьох ділянок — краси зовнішньої появи, краси і стилевости українського народнього одягу і краси та досконалости української мови.

Всі контестантки виступали в українських народніх одягах та виголосили цікаві короткі промови з різною тематикою. В загальному вони визначались гарною вродою, стилевими костюмами і красномовним виголошенням промов та одна з них, п-на Надя Несторовська з Торонта, перемогла в усіх компетиціях — і вродою, і стилевим полтавським народнім костюмом, і дуже гарним переданням своєї промови*). Ще поки жюрі признало їй найвищу оцінку, рясні оплески присутніх запевнили її перемогу.

Завдяки своїй перемозі п-на Надя Несторовська здобула на Ювілейній Крайовій Конференції МУН титул "Місс Україна". Чергового дня появилось у торонтонських англійських газетах звідомлення про її вибір Місс Україною разом зі світлиною.

Сердечно вітаємо і від "Жіночого Світу" Місс Україну з перемогою та одночасно ґратулюємо й батькам, п-ву В. і Р. Несторовським, діяльним членам наших організацій, за вирощення такої гарної доні та за навчання її прекрасної української мови і вщеплення любови до свого народу.

С. Б.

Надія Несторовська — Місс Україна з чашою перемоги

---

*) Зміст її промови подаємо нижче.

ПРОМОВА НАДІЇ НЕСТОРОВСЬКОЇ — МІСС УКРАЇНИ

Високодостойні Гості!

Кількома словами я хочу висловити вам свою думку, що виринула в мене з приводу нашої Ювілейної Конференції.

Роздумуючи над діяльністю МУН за минулих 25 років, попри успіхи, що їх мала наша організація, ми бачимо, що незважаючи на найкращі інтенції і зусилля, МУН не змогли охопити ширших мас української молоді. Правдою є, що більшими успіхами не можуть похвалитися і інші наші молодечі організації.

Ми є свідками загальної байдужности до організаційних справ молодих людей, як тільки вони стануть незалежними від своїх батьків, не кажучи вже про тих, що в наслідок мішаних подруж відходять раз назавжди від української спільноти. Про причини цього сумного явища обмежений час не дозволяє мені говорити. Одначе я думаю, що найбільшою є те, що молодь не пізнала як слід історії, традиції і культури, що їх створив український народ на протязі віків. І якщо не застановляться над цією справою всі наші організації і виховні установи, то не довго треба буде чекати на дуже сумні наслідки.

В 1961 році ми будемо святкувати сторіччя з дня смерти великого сина України, Тараса Шевченка. В Канаді зокрема величаво будемо святкувати через збудування пам'ятника поетові на площі Провінціяльного Парляменту в Вінніпеґу.

На мою думку це була б добра нагода провести освідомлюючу працю серед молоді та обзнайомити її з ідеями, які голосив Шевченко. До нас же, тоді ненароджених, звертається він своїм посланієм:

"Учітеся брати мої,
Думайте, читайте.
І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь.

Приготовляючися до великих роковин, подбаймо, щоб Кобзар знайшовся в кожній українській хаті, а пізнавши науку Шевченка, виконаємо його прохання до нас:

"Свою Україну любіть
Любіть її во время люте,
В останню, тяжкую мінуту,
За неї Господа моліть".

ГАЛИНА ЛАЩЕНКО

УКРАЇНСЬКА ЖІНКА І ЇЇ РОЛЯ В СВІТОВОМУ РОЗВИТКУ ЖІНОЧОГО РУХУ

(Продовження)

Емансипаційний рух ширився і поглиблювався. Коли ж це проходило з такими труднощами, то не тільки через спротив чоловіків, що були, певно, першим і головним тормозом. Але в значній мірі й самі жінки, власне деякі з перших емансипанток, були винні, що чоловіків і багатьох жінок злякала їх емансипація. Це ті, які відійшовши від звичайної життєвої колії тогочасного життя, поводились досить дивно: занедбували свою зовнішність і дім, бо рахували це неповажним і нижче своєї гідности, чи, навпаки, звертали на себе увагу екстраваґантністю поводження і вигляду. Деколи бувало ще гірше, бо вони намагалися наподоблювати мужчин, але не в їх добрих рисах, а в їх хибах.

Завжди буває так, що коли люди захоплені якоюсь ідеєю, вони впадають в перебільшення. "Звідки в нас з'явилась в жіночім товаристві ця потреба похвалитись своїм звільненням, нахабно, капризно зневажити суспільну опінію", пише публіцист Герцен про російську жінку тих часів, власне про один тип її. "Чи це протест проти старовинної задушливої атмосфери родинної, проти розпусти мужчин . . . Вона вже відчула своє приниження, але волі поза гульнею не розуміла . . . В ній лишився внутрішній страх і непевність, але їй хотілося робити навпаки і спробувати цього другого життя". ("Былое и Думы" Герцен). Після "камелій" пішли революціонерки з окулярами, панночки - бурші, "сині панчохи". Вони дуже цнотливі, але у них все різно. Пантелеймон Романов, російський белетрист, характеризує це так: "Вони хотіли бути не жінками, хотіли скинути з себе свою стать зовсім. Вони в усьому наслідують мужчину, стараються бути неохайними. Це ознака слабости і відсутність свідомости власної вартости . . . Таких жінок можна шанувати, але любити їх і діставати від них взаємний заряд енерґії неможливо". Отже то вони "жрекині вільної любови", ніби розпуста - свобода а не рабство, то "сині панчохи". І які ж вони далекі від ідеалу жінки англійського письменника середини XIX ст. Вордсворта: "Її рухи легкі, вільні, її хода свобідна. Це істота обдарована глибокою думкою, з твердою волею, витривалістю, силою. Правдива жінка здібна потішати і наказувати. І все ж дух, сяючий якби янгольським сяйвом". А Іван Франко писав до Ольги Рошкевичівни: "Ідеал мій є женщина в повнім значенні слова. Мисляча, розумна, чесна, любляча, гаряча, сердешна, щира". Належав до тих, що разом з братами Окуневськими, підтримував Кобриськуу. Франко пише, що "мірою культурности всякого народу може служити те, як той нарід обходиться з жінками".

Час минав. Проминули крайності суфражисток. Жінки витримали велику боротьбу і досягли мети, правда не відразу, а поступнево. Боротьба ця була необхідна. І для того, щоб кожна жінка мала право вільно обрати свій життєвий шлях, і для того, щоб змінити принизливе становище жінок у тих країнах, де жінки вищих кляс вели життя замкнене, гаремне, а в простолюдді були перевантажені надмірною працею.

Далі буде)

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

Бл. п. Віра Савчук

Саме минає рік, як відійшла у кращий світ молода квітка, потіха й надія матері, єдина доня нашої голови Центральної Управи Організації Українок Канади, п. Стефанії Савчукової, Віруся.

Ніхто не в силі описати болю ані жалю матері, що вона їх перенесла й далі переносить по втраті дитини, так як ніхто не може розгадати, ані збагнути волі Божої чому саме забрав до Себе в такому молодому віці найдорожчу й єдину дитину матері.

Та Божій волі треба коритись та треба вірити в її доцільність.

І хоч який глибокий біль у матері, хоч як сумно й нам, членкам ОУК, по втраті дорогої Вірусі, то ми всі знаємо, що вона щаслива. Вона янголом вітає у кращому світі. **С. Б.**

22-го вересня минає рік як відійшла у вічність моя найдорожча, єдина Доня - Віруся. В пам'ять Її складаю скромну жертву в сумі $10.00 на пресовий фонд "Жіночого Світу". С. Савчук

Звіт делеґатки ОУК з 66-го Річного З'їзду Національної Жіночої Ради Канади

У дні 10 червня 1959 р. з'їхалось 156 жінок на черговий З'їзд Національної Жіночої Ради Канади до малого містечка Васаґемінґ над озером Клір Лейк, у Манітобі. Ці жінки репрезентували 56 льокальних Відділів Жіночих Рад, розкинених по цілій Канаді.

Делеґатки стрінулись в Брендоні перед виїздом до Васаґемінґ. Членки місцевої Жіночої Ради разом з провідником цього міста вітали делеґаток на обіді. Після обіду делеґатки від'їхали автобусами до Васаґемінґ.

Реєстрація делеґаток і гостей почалась уранці 11-го червня, коли також почались наради.

Першого дня делеґатки вислухали звітів від різних комітетів, як також звіт голови, секретарки й касирки. З'їздом проводила дуже вміло мила голова Національної Ради, д-р Ф. Ітон.

Того ж самого вечора в 8-ій годині відбулося офіційне відкриття з'їзду. З'їзд отворено молитвою, яку перевів єпископ Норис. Опісля прочитано листа лояльности королеві Єлисаветі II та її відповідь. Також відчитано листи від прем'єра Канади, прем'єра Манітоби й багато інших побажань від визначних осіб і установ. Опісля делеґатки вислухали усні привіти від Радної міста Брендону, пані Флори Кован, пані К. Б. Митчел, управителя парку Райдінґ Мавнтен, д-ра М. Конвей, голови Жіночої Ради Манітоби, пані О. Войценко, яка говорила в імені 22 домініяльних організацій, що входять в Національну Жіночу Раду, і пані Г. С. Армстронґ — вона говорила в імені досмертних членок Жіночої Ради.

Головною бесідницею вечора була перша жінка-сенаторка канадійського сенату, п. Клер Вилсон. Вона докладно й обширно з'ясувала справу біженців, які ще залишились в Европі, а їх там є 150,000. З них 40,000 живе в таборах, а 110,000 живуть у невідрадних умовинах. Об'єднані Держави світу назвали 1959 рік біженецьким роком. До 59 держав світу прилучилась до цієї акції й Канада, яка асиґнувала 290 мільйонів долярів на розв'язання цієї проблеми.

Відспіванням канадійського гимну закінчено офіційне відкриття З'їзду. Опісля делеґаток й гостей прийняли членки Жіночої Ради з Портедж ля Прері чаєм та смачною перекускою.

Другого дня делеґатки заслухали дальших звітів різних комітетів. На обід присутні виїхали автовою кавалькадою до Ґолф Клаб Гавз, де вони були гостями Жіночої Ради Манітоби. Після обіду всі повернулись до музейного будинку на дальші наради.

Головною темою цієї сесії були "канадійські тюрми". В дискусії брали участь пп. К. Ґ. Говард, екзекутивний директор Джон Говард Елизабет Фрай Сосаєті Манітоби, д-р Ґ. Стівенс, доктор психології при тюрмі й І. Галидей. Предсідницею цієї дискусії була пані О. В. Стратерс.

Спеціяльним промовцем на цій сесії була пані Г. С. Кварт, яка є делеґаткою Канади до Об'єднаних Держав в Комісії Статусу Жінок у світі. Вона з'ясувала працю, яку ця комісія виконала від її заснування в 1946 році. Пані Кварт була назначена членкою комісії в 1958 р. Вона сказала, що велику працю зроблено в справі зрівнання прав жінки у світі. Дотепер 38 країн дають право голосу жінкам у виборах. В 10-ох країнах ще досі жінки не мають права голосувати.

По закінченні сесії присутні були по черзі представлені п. Кварт.

В суботу 13-го червня далі продовжувалися звіти різних комісій, дискусії та прийняття резолюцій.

Після обіду повезено делеґаток автами на оглядини прекрасного парку Нешенел Мавнтен Райдінґ. Після дво-годинної їзди запрошено присутніх на вечерю в різних літніх домах членок Жіночої Ради Брендону. Гостина була справді тепла, і делеґатки розважувались до пізньої години. Тут присутні мали нагоду познайомитись ближче та ширше поговорити про різні організації, які делеґатки репрезентували на з'їзді.

В неділю вранці делеґатки виїхали автобусами до/Давфин, де разом прийняли причастя в Юнайтед Чорч. Українські делеґатки (їх усіх було 6) пішли до української греко-православної церкви.

Після Богослуження, всі були запрошені на обід приготовлений Жіночою Радою в Давфині, який відбувся в місцевій Тавн Гол. Гостей привітав посадник міста і ріф округи Давфину.

Ввечері делеґатки мали нагоду бачити фільм "Манітобські стежки". Пізніше цей фільм подаровано королеві Єлисаветі під час її поїздки по Канаді. Після оглядин фільму проведено вечір при гуртовім співі та прийнятті, що його приготовили членки Жіночої Ради Манітоби.

В понеділок, 15-го червня, делеґатки заслухали звітів сфедерованих організацій при Національній Жіночій Раді та звітів Льокальних Рад. Тут був прочитаний також і звіт Центральної Управи Організації Українок Канади.

Варто згадати, що Національна Жіноча Рада приступила до створення в Канаді бібліотеки книжок і видань про жіночу працю і досягнення в усіх ділянках усіх країн і епох. До цієї бібліотеки приймають також книжки в українській мові. Центральна Управа ОУК рішила передати туди всі річники "Жіночого Світу".

Кілька тижнів перед З'їздом всі організації, що входять до Льокальних Жіночих Рад, вибрали письмово нову управу Національної Жіночої Ради, а під час З'їзду її офіційно проголошено в такому складі: голова — п. Ґ. Д. Финлейсон, Оттава; містоголови — пп. С. В. Арґю, Фредриксон, Дж. Е. Валлес, Саскатун, В. Е. Колпитс, Галіфас, Ґ. В. Кісик, Ванкувер, Г. А. Рикер, Гемилтон, М. Милиґен, Гемилтон, Е. Морлі, Ванкувер; кореcп. секретарка — п. Е. І. Миклірі; рек. секретарка — п. О. В. Стратерс, Вінніпеґ; касирка — п. Г. Г. Стін, Ванкувер.

Ввечері відбувся величавий бенкет у честь делеґаток і гостей в прегарному Ґолф Клаб Гавз-і.

Головним промовцем на бенкеті був Ґирней Евенс, міністер торговлі й індустрії Манітобі. Під час бенкету наділено уступаючу голову Національної Жіночої Ради, п. Ф. Ітон почесним досмертним членством Національної Жіночої Ради, як також і подарунком.

Чергового дня, 16-го червня, продовжалися дальші звіти делеґаток, а опісля переведено кілька змін у статуті Ради.

Наступні Річні Збори Національної Жіночої Ради в 1960 р. рішено відбути в Наяґара Фалс, Онт.

А. Вах

З НОВИХ ВИДАНЬ

(РЕЦЕНЗІЯ)

Софія Парфанович: ЛЮБЛЮ ДІБРОВУ. Нариси й оповідання. Видання авторки. Дітройт 1959.

Нова книжка Софії Парфанович своїм змістом нагадує її попередню книжку "У лісничівці". Як там, так і тут описи життя тварин, відношення людини до природи, як там так і тут епізодичні картини надихані безпосередністю, щирою любов'ю й охотою відкрити очі читачеві на довкілля, серед якого він живе. Та різниця в тому, що попередня книжка давала дійсність в Україні, а книжка "Люблю Діброву" малює нову дійсність — української оселі в Америці, що її названо "Дібровою". Тільки тут і там авторка нав'язує до даних "Старого Краю", чи то поодинокими висловами, порівняннями, чи врешті вставляючи розповіді-спогади про боротьбу з окупантами ("Люди з далеких доріг", тощо). Нову, американську дійсність авторка стилізує різними способами, включно з надаванням індіянських імен тарахкавцеві ("Масасавґа"), черепасі (Мекінук), та ін. Книжка своїм характером надається передусім молодечим читачам — пластунам, сумівцям, і взагалі всім, кого цікавить життя природи, схоплене на живому. Матері повинні подбати, щоб ця книжка знайшлася на полицях домашніх бібліотек, шкільних книгозбірень та публічних бібліотек, де є українські відділи. Про саму авторку ми писали в "Жіночому Світі" ч. 9 за 1950 рік ("Наші сучасниці", стор. 6 і 9) і туди відсилаємо Читачок.

Яр. Рудницький

НА УВАГУ ЧИТАЧОК КУТКА ГОРОДНИЦТВА

Майже від самих початків заснування "Жіночого Світу", бо від 1952 року, появлявся в журналі куток городництва під умілим і фаховим редаґуванням нашого постійного й відданого співробітника, дипл. інженера-аґронома, Якова Танцюри. Впродовж більше семи літ інж. Я. Танцюра подавав читачкам "Жіночого Світу" без жадної винагороди цінні фахові поради, які нераз ставали їм у пригоді. Часто приходили листи подяки від вдячних читачок, що вміли доцінити працю й добрі поради інж. Танцюри. Ось що пише п. Марія Юркевич з Су Сейнт Мері, Онт.: ..."При цьому хочу Вам написати, що я маю маленький город і завдяки Вашим статтям у "Жіночім Світі" його плекаю. Статті прекрасні. Я багато з них навчилася і ще й другим даю поради, не свої, а Ваші (себто інж. Я. Танцюри — прим. Ред.). В нашого жіноцтва Ви заслужили признання і подяку. В наших околицях досить зимно й рослини не мають багато часу на розвиток, але все таки можна город управляти і мені особисто він дає не так матеріяльну, як моральну користь (якщо так можна сказати). Люблю спостерігати ріст рослин..." **Подібних листів було більше.**

Та оце на днях ми дістали листа від інж. Якова Танцюри з таким змістом: "...Стан мого здоров'я і матеріяльне положення погіршилися в значній мірі. Тому я зараз не можу уявити собі коли й що саме напишу до нашого журналу. Маю одначе надію в Бозі, що за якийсь час усе поліпшиться".

З великим жалем ми прийняли цю невеселу вістку. Та й ми маємо в Бозі надію, що стан здоров'я інж. Танцюри справді швидко поліпшиться та що незадовго читачки "Жіночого Світу" матимуть знову нагоду читати цінні поради з-під пера інж. Танцюри. А покищо висловлюємо йому щирі побажання якнайскорішого та повного видужання.

Інж.-аґроном Яків Танцюра

Редакція "Жіночого Світу"

ПОДЯКА РЕДАКЦІЇ "Ж. С."

Об'єднання українських старших віком і хворих залишенців у Бельгії складає Вам сердечну подяку, що Ви вислухали його прохання та посилкою кожного місяця і кожного числа Вашого журналу справляєте нашим членам, не тільки жінкам, але й чоловікам, велике вдоволення з уваги на дуже цікавий зміст у кожному числі Вашого цінного журналу.

Ще раз сердечна подяка й висока пошана для Вш. Управи й усіх членок Вашої Організації.

За Об'єднання українських старших залишенців у Бельгії:

Ігнат Стахій, голова **Марія Пшеничка**, секр.

Меланія Нижанківська

ПРО ДОБРЕ ВИХОВАННЯ

Купування меблів та влаштовування помешкання має майже для кожного якусь своєрідну атракцію. Одначе, щоб ради тієї приємности не тратити надаремне важко зароблених грошей, як теж гірко заощадженого вільного часу, добре є, заки взятися до того діла, простудіювати декілька брошур і книжок про внутрішнє декорування (інтеріор декорейтінг), обдумати всі деталі й навіть зробити собі плян і записки в нотатнику. Та як далеко не зайшли б студії в тому напрямі, купуючи меблі, треба брати під увагу такі факти: період часу, стиль, пропорцію, колір кімнат, колір куртин та інших вартісних аксесорів, які вже є в хаті, загальну гармонію і якість.

Період часу або стиль це спроба особистого смаку. Хтось любить прості модерні лінії, хтось воліє повагу вісімнадцятого століття, комусь більше до смаку народні, провінційні мотиви. Одначе, який стиль ви не вибрали б, заховуйте його послідовно, чи то в цілому домі, чи тільки в якійсь частині, чи виключно в одній кімнаті. Не купуйте речей прихапцем тільки тому, що щось вам удалося дешево дістати. Якась незвичайна шафка або канапа може нераз додати своєрідної атракції загальному урядженні, одначе коли вона аж кричить своєю іншістю і ніяк не зливається зі загальним настроєм, то ви скажіть їй "і не введи нас во іскушеніє" — і зрезиґнуйте з неї.

Пропорційність в урядженні дому — це теж дуже важлива річ. Великі та масивні меблі є так само разячі в маленькій кімнатці, як малі дрібнички в величезному фоє. Коли ви в склепі вибираєте якусь річ, в думці порівнюйте її і з величиною кімнати як теж з величиною інших меблів, які там уже знаходяться. Оминайте високих шафок і величезних образів у кімнаті де є низьке склепіння. Не ставте широких і великих столів або честерфилдів, де є маленькі стіни, не ставте маленьких поодиноких крісельок у просторій кімнаті. Улаштуйте їх радше групами у формі "конверзаційній", так щоб кожного кортіло там сісти і почати якусь розмову. Ніколи не ставте фотелів та крісел десь далеко по закутках, бо якийсь боязливий і несміливий гість зможе там переспати і ніч і ніхто не зорієнтується, що з ним сталося.

Гармонія кольорів також грає велику ролю в урядженні дому. Ви мусите брати під увагу всі кімнати взагалі, як теж індивідуальні місця.

Це не значить, що треба все робити в одній красці, бо тоді загальний ефект є нудний, нецікавий і без імаґінації. Кольори можуть бути різні, але мусять абсолютно гармонізувати. Тому, коли малюєте хату, майте на увазі свої меблі, а коли купуєте меблі, то враховуйте кольори стін, які є в вашій хаті.

Не купуйте теж щонебудь, аби тільки задоволити потреби свого щоденного життя. Ліпше наразі обійдіться з тим, що маєте і заждіть, коли ви зможете купити собі речі вартісні. Тоді ви напевно не викинете гроші надаремно, бо добра річ так само має примінення в маленькому апартаменті як і в обширному будинку. Якщо ви стежите за новими ідеями і притримуєтеся духу часу, то будьте в тому уміркованi і приймайте тільки загальні принципи, бо моди змінюються майже кожного сезону, а ваші меблі нераз мусять вам вистачити на ціле життя.

Не купуйте речей імпульсивно, під кличем "любов на перший погляд". Коли ви ту саму річ побачите вдруге, а то і втретє, ви будете здивовані, як щораз менше вона вас захоплює. А якщо ви її мали б у хаті і мусили дивитися на неї кожного дня роками, то чи не стала б вона для вас врешті "кісткою в горлі?" Тому виробіть у собі своєрідну принциповість і сильну волю коли ідете на закупи. А головне намагайтеся бути послідовною та пляновою у своїх бажаннях. **Віра Ке.**

ВІД НАШИХ ЧИТАЧОК

СРІБНИЙ ЮВІЛЕЙ П-ВА КОЛІСНИКІВ В ЕДМОНТОНІ, АЛТА.

В суботу, 11 липня 1959 р. заля Леґіону в Едмонтоні була місцем небуденної імпрези, якою приятелі та численні знайомі відзначили 25-ту річницю подружнього життя п-ва Гр. Колісників.

Понад 150 гостей засіло до спільної з Ювілятами вечері, що її попередила молитва, проведена о. Ковальським, парохом української греко-католицької катедри св. Йосафата в Едмонтоні. Після молитви господар вечірки вніс тост на здоров'я ювілятів і тоді залунало могутнє "Многая літа".

Почалась вечера серед гамору веселої товариської розмови. Цей приємний настрій по якомусь часі перервав господар вечірки та попросив кількох бесідників до слова. Отець Ковальський у своїй промові з'ясував цілі християнського подружжя та побажав ювілятам, щоб вони як дотепер так і на майбутнє прямували до тих самих цілей. Гр. Кузьо, дружба, склав щирі побажання ювілятам від себе і своєї родини. Пані М. Ханасик, дружка, також зложила щирі побажання ювілятам. Пан В. Гавриш подав коротку біографію ювілятів. Опісля п. Анна Кузьо вручила ювілятам дарунок і зложила їм щирі побажання.

Не забуто також про українську пресу. Господар, п. Гр. Байрак, проголосив збірку, яку перевели пп. А. Кузьо і Месура. Збірка принесла $13.75, з чого призначено $7.00 на "Жіночий Світ", а $6.75 на "Українські Вісті" в Едмонтоні.

П-во ювіляти були щиро зворушені та зі сльозами в очах дякували всім промовцям за промови, паням за вечерю та всім приявним за дарунок і звеличання їхнього срібного ювілею.

Всім жертводавцям щира подяка, а ювілятам "многих літ". **Г. К.**

ЧЛЕНКИ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ УЗХ В ШІКАҐО

В днях 6 і 7 червня п. М. Квітковська, голова ГУ УЗХ та п. А. Левкут, містоголова, завітали до Шікаґо. Ціллю було відвідати місцевий Відділ УЗХ, познайомитися з Управою Відділу та членками. Також вони мали на меті познайомитись з активом братніх Відділів ОДВУ та їх симпатиків, а одночасно відвідати наше видавництво і друкарню.

Членка ГУ УЗХ, п. Куропась, привітала гостей на двірці та була господинею під час їх побуту в Шікаґо. Голова місцевого Відділу, п. Масник гостила їх першого дня. По обіді відбулась зустріч з Управою та членками Відділу УЗХ. За обильно застеленим столом і смачними стравами вони мали нагоду запізнати себе та спільно застановлятися над завданням і працею своєї організації.

П. Квітковська дала короткий огляд праці від часу заснування УЗХ в 1931 р. Сьогодні це є поважна організація і членки, що працюють у ній впродовж 28 літ, можуть гордитися своїми осягами. Однак це не дає нам права стати на цьому місці. Треба дальшої витривалости та без вагань сповняти свої завдання. Наші завдання ті самі, але методи праці дещо зміняються. Ми мусимо бути готові завжди і в майбутньому виконувати нашу червонохресну, допомогову працю, звертати увагу на національне та фізичне виховання наших дітей у дитячих літніх оселях, садках та сирітських домах, а також без упину збирати фонди, щоб були в силі виконувати наші завдання.

Далі п. Левкут описала успішну працю одного з найактивніших Відділів, 14-го в Дітройті, якого п. Левкут є головою саме тепер, та членкою від самого початку його існування. Її доповідь слухали присутні з великим зацікавленням, бо п. Левкут дуже прив'язана до своєї організації і переконана в доцільність її існування.

Опісля розвинулась дискусія та голова, п. Масник описала діяльність Відділу в Шікаґо. Головна Управа з радістю ствердила, що членки щиро віддані організації, жертвенно працюють і то серед дуже важких обставин. Більшість членок це молодші пані, повні запалу й охоти. Це дуже відрадне явище. Однак, на жаль, старші членки чомусь забувають про свою працю в минулому і відстають від праці тепер. Хочеться вірити, що це лише переходове явище, та що це зміниться.

На другий день гості відвідували ще українську друкарню, де зі задоволенням ствердили її добре устаткування. Після дальших зустрічей з членами УУ ОДВУ, членами Відділу ОДВУ, УЗХ, обіду в милих п-ва Бережанів (членів ОДВУ і УЗХ) та з приємними враженнями й вірою в корисність праці УЗХ вернулись обі пані до Дітройту.

З ЖИТТЯ ВІДДІЛІВ ОДВУ І УЗХ В КЛІВЛЕНДІ, ОГАЙО (ЗДА)

Заходом місцевих Відділів ОДВУ і УЗХ зібралось членство та запрошені гості в залі Українського Народного Дому в суботу, 23 травня 1959 року, щоб вшанувати славну пам'ять двох Державних Мужів у роковини їхньої трагічної смерти.

З великою увагою вислухали приявні глибоко змістовного слова про сл. п. Отамана Симона Петлюру і полк. Євгена Коновальця, яке виголосив п. Микола Бігун та зворушливі деклямації п. Володимири Кавки. Святочними сходинами проводив голова Відділу ОДВУ, д-р В. Наклович. На заклик члена Управи УЗХ, п. Олени Дуб, приявні зложили $31.50 на Фонд допомоги Вп. вдовам — п. Петлюровій і п. Коновальцевій. Гроші вислано через Головну Управу УЗХ.

В. Кавка

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА МОГИЛУ...

Дня 7 серпня ц. р. відійшов у вічність бл. п. Кіндрат Михальчук, чоловік нашої активної членки, п. Анни Михальчук. Покійний був основником і активним членом 24-го Відділу Організації Державного Відродження України, а також брав участь у всіх імпрезах Українського Золотого Хреста.

Вшановуючи пам'ять бл. п. Кіндрата Михальчука, 14-ий Відділ УЗХ з Дітройту замість квітів на свіжу могилу складає $10.00 на пресовий фонд "Жіночого Світу", а нашій дорогій Подрузі, п. Анні Михальчук, висловлюємо щире співчуття. Нехай Всевишній потішить її в тім великім горю.

Управа

Організація Українок Канади

РОЗМОВА ЦЕНТРАЛЬНОЇ УПРАВИ ОУК ІЗ СВОЇМИ ВІДДІЛАМИ

1. Стоїмо на порозі наших організаційних завдань... Зближається осінний сезон, в якому наша праця повинна бути особливо пожвавленою. Літо й сонце дали нам відпочинок, тож мусимо надробити тепер дні літнього відпочинку. Деякі суґестії для відкриття сезону дали ми в обіжниках. Прохаємо Управи Відділів попрацювати над зложенням пляну праці і справді виповнити час осінніх днів корисною діяльністю. Щасти Боже в усіх нових починах!

2. В останньому обіжнику ми писали про приїзд до Канади п. О. Сулими - Бойко. Пані Сулима відвідає наші Відділи в місцевостях — Торонто, Монтреал, Содбури і виступить перед українською громадою із доповіддю.

Реченці доповідей: 13 вересня — Содбури, 17 вересня — Монтреал, 20 вересня — Торонто.

Велика шкода, що обмежений час не дозволить п. Сулимі відвідати більше наших Відділів, які напевно радо вітали б нашу Високоповажану Гостю. Про зустріч із п. Сулимою будемо писати в найближчому числі нашого журналу.

3. КЕ УНО повідомляє про приїзд інж. Андрієвського та про його віча. Просимо наших членок взяти участь у виступах Шановного Прелеґента та послухати його доповідей.

4. 4-го жовтня відбудеться у Виндсорі імпреза для відзначення королеви контесту, п. Ґренюк, получена із десятиліттям журналу "Жіночий Світ". Виндсор буде радо вітати гостей із сусідніх Відділів ОУК, зокрема княжних контесту п. А. Теребуш з Торонта і п. М. Стецину з Монтреалу та всіх контестанток.

†

З жалем та сумом прощаємо в дорогу вічности нашу визначну членку Відділу ОУК у Содбури, покійну С. Матейко, що відійшла від нас у кращий світ. Хай легкою буде її земля прибраної батьківщини, хай у снах бачить шлях до волі Рідного Краю — України!

З ДІЯЛЬНОСТИ ВІДДІЛІВ ОУК

ЗАХ. ТОРОНТО, ОНТ.

ВЕЧІРКИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "Ж. С."

Заходом Відділу ОУК відбулось в домівці УНО, Зах. Торонто, чайне прийняття з бінґом на пресовий фонд "Ж. С.".

При грі й у веселій гутірці та в гарнім і дібранім товаристві гарно проведено вечір. Зібраною сумою кредитовано голоси контестантки п. С. Романик, яка дякувала присутнім за участь та за збільшення її голосів у контесті "Ж. С.".

* * *

Дня 5 квітня ц. р. відбулась гарна вечірка в користь "Ж. С." у п-ва О. і Г. Бродів. У гарному домі наших симпатичних членів мило пройшов час при щедрім прийнятті.

Слід згадати, що п-во Броди це свідомі молоді люди, повні сил і енергії. Мають одну донечку, яку виховують на свідому українку, даючи їй всебічну освіту. Присутня голова ЦУ ОУК, п. С. Савчук, подякувала господарям дому за гарне прийняття і зрозуміння жіночої преси. Також дякувала голова Відділу, п. Є. Даниляк, господарем дому і всім присутнім за участь, а контестантка, п. С. Романик, за збільшення її кредиту в контесті.

* * *

З ВЕСІЛЛЯ НА ПРЕСУ

23 травня ц. р. відбулось вінчання доні п-ва Анни і Василя Гасюків, п-ни Лесі з п. Романом Вавровим у гр.-кат. церкві М. Б. Н. Помочі при Бетирст вул.

Вінчання перевели о. прелат П. Каменецький в супроводі о. капеляна Хабурського і о. Я. Бенеша. В церковній церемонії брали участь батьки молодих, родина й гості.

Весільна церемонія відбулась в Українському Національному Домі при 297 Каледж вул. ввечері. Старостою церемонії був п. Микола Білик. Пп. М. Кушинський і М. Вавринюк гарно обслуговували гостей. При цьому треба згадати, що батьки молодого рік тому приїхали з заходу до Торонта. Батьки молодої Лесі, п-во Гасюки, широко знані серед українського громадянства міста Торонта, зокрема зі своїх пожертв на різні національні цілі. Доню свою виховали на свідому українку. Молода пара це дібрані молоді МУН-івці, які беруть активну участь в організації МУН. Отож це примірне весілля відбулось надзвичайно гарно з участю багатьох гостей і родини. На нього прибув наш улюблений і всіми шанований посол Іван Яремко з дружиною. Весела й мила гостина проводилась у зразковім порядку до пізньої ночі.

З цієї шлюбної церемонії молода пара жертвувала $50.00 на народні цілі, з чого призначено $10.00 на "Жіночий Світ".

Щира подяка молодій парі, хай Бог благословить їх на шляху нового життя.

Т. А. Ґрай

РУАН, КВ.

З УРОДИН НА "Ж. С."

Дня 30 квітня 1959 р. увечері зібралися ближчі знайомі в домі Анни Кульчицької, щоб вшанувати милою несподіванкою її день уродин. Цією імпрезою зайнялися пп. Параскевія Кісь і Марія Галушка. Після відспівання многоліття вручено п. Кульчицькій гарний подарунок, за що вона щиро дякувала всім присутнім. При смачній перекусці і дружній гутірці за ініціятивою п-ні Е. Загорук присутні зложили датки на пресовий фонд "Жіночого Світу". Збірку перевели пп. Е. Загорук і Н. Воростюк. Жертви зложили: по $1.00 — п. Н. Кульчицька; по 25 цт. — пп. П. Кіт, М. Тарновська, Г. Пруняк, Е. Загорук, П. Жук, М. Галушко, Ф. Луцик, А. Нагірняк, Н. Воростюк, Ф. Слободян, Й. Даховська.

Всім жертводавцям щира подяка.

Параскева Жук

ТОРОНТО, ОНТ.

З ЮВІЛЕЮ НА ПРЕСУ

Іван й Анна Безкоровайні з дочкою Іванною

В суботу, 9 травня, авдиторія УНО була заповнена рідними, приятелями і знайомими п-ва Івана та Анни Безкоровайних. Вони прибули, щоб вшанувати їхнє родинне свято з нагоди 25-ліття подружнього життя. Майже три сотні приявних щирими оплесками й окликами вітали п-во Безкоровайних, як вони вступили на залю, декоруючи їх квітами. Панство Безкоровайні були всім заскочені, бо ж вони ішли — як вони думали, на прийняття своїх друзів, а не на своє. Їхня доня Іванна, активна членка МУН, перша пригадала батькам, що 12 травня є 25 літ від їхнього шлюбу, подякувавши батькам за добре виховання та навчання її української мови. Відтак господар срібної весільної гостини, п. Василь Курдяк попросив "молодят" Безкоровайних за почесний стіл. По молитві, яку провів кап. о. Степан Хабурський, відбулась весільна гостина.

Відтак господар підніс тост на здоров'я Ювілятів, яким грімко приявні відспівали традиційне "Многая літ"! Першою бажала своїм батькам їх доня Іванка, а відтак о. Хабурський, пані М. Вал (сестра пані Безковорайної), дружба й односельчанин п. Евстахій Василишин з Монтреалу, мґр. Василь Гультай, Юрій Карманін, голова Філії УНО, та Степан Теребуш, який зложив привіт від УСГ та завізвав присутніх жертвувати на добродійні цілі: "Новий Шлях", "Жіночий Світ", на що приявні зложили $95.65. Багато було гостей з інших місцевостей Канади й Америки, як теж телеграми та привітальні листи. При кінці ювіляти сердечно подякували приявним, як теж комітетові, в якому були: Іванна Безкоровайна, В. Курдяк, п-во Вал, Т. Бойко, А. Запаринюк і п-во Безко. Відтак ювілят проголосив від себе пожертву $150.00 на такі цілі: по $25.00 на пресовий фонд "Нового Шляху" і на Український Визвольний Фонд та $100.00 на Оселю МУН. Отже разом на тому ювілею припало на добродійні цілі $245.65. На пресовий фонд "Жіночого Світу" призначено $45.65.

По цих усіх промовах приявні приходили до п-ва Безкоровайних і їм щиро ґратулювали та бажали дочекатись золотого весілля. Відтак танцювальна забава продовжувалась до пізньої ночі.

На закінчення нашої вістки про це Срібне Весілля варто сказати, що саме тому воно було так багатолюдне й щиро-сердечне, що п-во Безкоровайні належать до групи тих людей, які ціле своє життя були активні в суспільно-громадській праці і які ціле своє життя були щедро жертвенні на національні справи. Пан Безкоровайний був співосновником і активним членом УСГ та УНО і таким залишився по сьогодні. Пані Анна Безкоровайна такою була в ОУК, а їх доня Іванка в МУН.

Кінчимо тим, що всім жертводавцям висловлюємо щиру подяку за їх жертви для рідної справи. А дорогим Ювілятам бажаємо кріпкого здоров'я і многих літ!

Ст. Теребуш

САСКАТУН, САСК.

ПОДРУЖНІЙ ЮВІЛЕЙ

В неділю 24 травня ц. р. домівка Філії УНО в Саскатуні заповнилась членами Відділу УСГ та Братніх Організацій, а теж приятелями і знайомими п-ва Кордів. Всі вони прийшли громадно, щоб гідно звеличати 40-річчя подружнього життя Василя Корди, активного члена Відділу УСГ в Саскатуні і його дружини, Анни, активної членки Відділу ОУК у Саскатуні.

Панство Корди побрались 19 травня 1919 р., отже в україн-

ській державі, в Західньо-Українській Народній Республіці. Не багато наших земляків мали те щастя, щоб в тому часі у вільній, самостійній Україні вступити в подружній стан, а ще менше з них осталось у живих, бо той час вимагав багато жертв. Друг Василь Корда був тоді українським вояком, а незадовго по шлюбі дістався до польського полону в часі польського наступу в лісах між Бережанами й Потуторами як підстаршина 2-го станиславівського куреня. Як полонений пробув він около 2 тижні в таборі полонених в Пикуличах під Перемишлем, а опісля перенесли його до такого ж табору в Берестї Литовськім до звісних буґшопів. Там занедужав на тиф і там його відвідала його дружина, яка теж занедужала на тиф і вони обоє в тому пеклі полонених щасливо перебули тяжку недугу. По звільненні з полону, в якому пробув майже рік, друг Корда жив у рідному селі Руда, рогатинського повіту і звідти в 1926 р. виїхав до Канади. По трьох роках в 1929 р. спровадив до Канади дружину з трьома дітьми.

Обоє ювіляти важко й чесно працювали і працюють на вільній канадійській землі. Вони виховали двох синів і три дочки. Діти їх брали живу участь в українському житті і ходили до Рідної Школи. Наймолодший син Іван брав участь в ювілейному

Василь і Анна Корди

святі. Він приїхав з дружиною з Ванкуверу і тим зробив приємну несподіванку батькам і гостям. Інші діти з внуками прислали побажання для батьків, бо обставини так зложились, що вони не могли особисто прибути. Бенкет влаштував Відділ Української Стрілецької Громади — головно заходом голови, п. Йосифа Грицана і містоголови Дениса Семкова, а теж близької приятельки ювілятів, п. Наталки Василенко. Господарем бенкету був голова, Й. Грицан, а вітали ювілятів п. Анна Лащук, Володимир Коноп-ка, односельчанин ювілятів, які його спровадили до Канади, а далі Н. Буковський, син Іван і його дружина та д-р В. Яшан. Свято пройшло в дуже гарному настрої. Дар-пам'ятку вручили ювілятам Денис Семків і Наталка Василенко. П. Корда щирими словами подякував і тим, хто зайнявся підготовкою свята-бенкету і промовцям та гостям за вияви симпатії і побажання.

Під час бенкету переведено збірку, яка принесла $21.75. Ту суму, згідно з бажанням ювілятів призначено на пресовий фонд "Жіночого Світу".

А. Лащук

ЛІМІНҐТОН, ОНТ.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Ділимося сумною вісткою з членками ОУК і членами УНО та з усіми сельчанами і знайомими з села Тяглів, повіт Рава Руська, Західня Україна, що 18 червня ц. р. в Нюбурн, Онт. померла членка ОУК Відділу в Лімінґтоні, бл. п. Настя Богоніс з дому Мисько. Оставила в смутку чоловіка Йосифа, 4 дітей, сестру Ксеню Кушнір і брата Гриця Миська. Прожила 54 роки. Приїхала до Канади в 1925 р. Працювала тяжко довший час в околиці Лімінґтону, а відтак переїхала до Нюбурн.

Голова Відділу ОУК, п. К. Гриневич попрощала Покійну словами: "Спи спокійно, дорога членко, нехай земля нової батьківщини Канади буде тобі легкою, а пам'ять про тебе все буде між нами!".

Анна Барна

ЦІКАВА ВСЯЧИНА

ПАРФУМА

Слово створене від латинського per fumo, що в перекладі означає: крізь дим. В дуже давних часах примітивні люди (очевидно всякі "чародії" і зашіптувачі) одержували той чарівний плин у наслідок спалювання тільки їм знаних сумішок зел і дерева. Це було пов'язане з цілим релігійним ритуалом. Аж у середньовіччі роблення парфуми перейшло на комерційну базу і в такій формі розвинулося спочатку тільки в Франції. Мабуть тому, що земля і клімат Провенції мають особливий (унікальний) ефект на запах квітів та овочів, що там ростуть, подруге, що Провенція лежить у центральному поясі середземноморя, що сприяло імпортові потрібних сирівців, а головно тому, що французький нарід мав особливий нахил і замилування до того рода продукції.

Із цілої низки матеріялів потрібних до "створення" парфуми найдорожчими й найголовнішими є т. зв. підставові олійки, витискувані з квітів, овочів, дерев, кори, коренів і насіння. Найбільше знаною, вживаною і потрібною є олія з жасмену й рожі. Щоб зробити п'ять фунтів такої оливки треба зужити тонну квітів.

Справжня добра парфума мусить мати в собі крім згаданої олії з жасмину та рожі ще й оливку зі шкірки з помаранчів, цитрини, із берґамот, цвіту з помаранчевого дерева, мімози, фіялок, кореня орріс та багато інших.

Процес роблення олійок, а в першу чергу достава відповідних сирівців, що находяться по різних закутинах світу, а далі одержання конечних "фіксаторів", що утривалюють і устійнюють запах парфуми, є такі дорогі, довготривалі і пов'язані з такими непередбаченими перепонами, що не диво, що пляшечка і то маленька, насправді доброї парфуми коштує нераз добрих кількадесять долярів.

В. Кемпе

КУХОВАРСЬКІ ПОРАДИ

ПЕРЕЦЬ, НАЧИНЕНИЙ М'ЯСОМ І РИЖОМ

½ ф. меленого м'яса (яловичини)
2 ф. солодкого перцю
3 столові ложки рижу
1½ ложки масла
2 цибулі
сіль і перець до смаку
зелень петрушки

Підлива:
1 ложка масла
1 ложка муки
½ горнятка сметани
2 ложки помідорового пюре
2 горнятка м'ясного бульйону
лавровий листок (бей ліф)

Змолоти м'ясо (можна змішати воловину зі свининою), додати січеної злегка присмаженої цибулі й вареного рижу. Усе посолити та поперчити до смаку та добре разом перемішати.

Стручки зеленого перцю помити, розрізати через поперечний розріз та вичистити насіння. Відтак попарити впродовж 10 хвилин окропом, висушити на друшляку та начинити підготовленим м'ясом з рижом. Вкладати щільно один біля одного в широкій посудині, залити підливою та пекти в печі до готовности.

Подаючи на стіл, перець полити підливою та посипати зеленню петрушки.

Приготовування підливи: Злегка підсмажену муку в маслі розвести м'ясним бульйоном, влити сметану, злегка підсмажене помідорове пюре (замість пюре можна дати дві-три ложки помідорової юшки з кена) і лавровий листок як хто любить. Коли маса закипить, посолити та процідити.

МАРМЕЛЯДА З ПЕРСИКІВ (ПІЧЕС)

3 ф. персиків
2 великі помаранчі
4 ложки цитр. соку
3½ горнятка цукру

Помити, попарити окропом та скинути шкірки з персиків, а відтак покраяти на малі ¼ інчові кусники. Обтерти шкірку з помаранч. Окремо обібрати частинки помаранчі з білої поволоки та тоненько овоч покришити. Сполучити персики, шкірку й помаранчі, цитриновий сік і цукор у великому горщику. Все варити на кухні, мішаючи час-до-часу, поки мармеляда не згусне та стане прозора. Готову позливати до гарячих стерелізованих слоїків та залити зверху парафіною.

ЗАВИВАНЕЦЬ З ПЕРСИКАМИ

4 яйця
¾ горнятка муки (кейк флавер)
¾ ложечки порошку до печива (бейкінґ павдер — добл ектінґ)
¼ ложечки солі
¾ горнятка цукру
1 ложечка ванілі
спорошкований цукор

1 горнятко обібраних та покраяних на малі кусники персиків
1½ ложечки цитринового соку
¾ горнятка вбитої солодкої сметани
3 ложки цукру
¼ ложечки мигдальової (алмондс) есенції

Просіяти муку, порошок до печива і сіль. Окремо втерти до густоти й білого кольору яйця з поступневим доданням цукру. Сполучити з мукою та ванілією. Влити масу до бляхи, вистеленої восковим папером. Пекти в гарячій печі (400 ступнів Фаренгайта) 13 хвилин — поки не зарум'яниться. Готовий підважити легко ножем та викинути на посипану цукром-мучкою платину. Скинути уважно восковий папір і разом з рушником звинути в трубку, відкраявши нерівні кінці тіста. Як прохолоне, розвинути та начинити персиками, перемішаними з цитриновим соком та вбитою сметаною з 3-ма ложками цукру і мигдальовою есенцією. Начинку не класти до самого берега, щоб не витекла. Захолодити, а перед виданням на стіл посипати зверху спорошкованим цукром.

ПОМІДОРОВИЙ "КЕЧАП"

10 ф. зрілих помідорів
3 солодких червоних перців
3 цибулі
1 зубчик часнику
1 лавровий листок
1 ложечка солі
1½ горнятка оцту
1½ горнятка цукру

2 ложечки паприки
2 ложечки гірчичного насіння
2 ложечки салерового насіння
1 ложечка гвоздиків ("кловс")
1 ложечка "олспайс"
3 кусники цинамону

Помити городину. Вибрати насіння з паприки. Покраяти помідори, цибулю, перець і часник. Додати лавровий листок і все варити у великій посудині на легкому вогні, поки помідори не зм'якнуть — з 30 хвилин. Вибрати лавровий листок і перетерти городину крізь сито. Додати цукор, оцет і мелену паприку. Добре замішати. Зав'язати решту спецій у полотенце, вкинути до помідорів та варити на кухні, мішаючи часто, поки маса не згусне. Вибрати спеції з полотенцем, а готовий "кечап" позливати до стерелізованих слоїків, закручуючи тісно накривки. Повинно бути 4 півквартові слоїки.

ЩО РОБИТИ З ЯГІД БУЗИНИ

(З листів до редакції)

...З великим заінтересуванням читаю Ваш цінний журнал. Дуже цікаві дописи про городництво і квіти. Думаю, що кожна жінка читає з великим зацікавленням косметичні поради. Взагалі цілий журнал дуже цікавий.

Свого часу було запитання у Вашому журналі: Що можна робити з ягід бузини? Я трохи спізнилась зі своєю порадою, але — як кажуть — ліпше пізно ніж ніколи. Ягоди з бузини є такі самі добрі на варення (конфітури), як інші ягоди. Їх смажиться як звичайне варення, тільки вони потребують більше цукру, бо дуже квасні. На 1 фунт ягід треба 2 фунти цукру. Заварити сироп, вкинути обмиті ягідки і смажити як усі інші ягоди. До сиропу не давати води, тільки всипати цукор до посуду, в якім має смажитись варення, змочити цукор добре водою і нехай добре закипить. Зібрати шуму, відтак всипати ягоди і варити не легкім вогні. Дуже добрі до всяких перекладаних тіст, навіть налисники добрі з бузиновим варенням.

Цвіт з бузини сушать на чай, дуже здоровий на перестуду. Також можна смажити цвіт, як каляфйори — мачати в муку, яйце і втерту булку та смажити на маслі. Подавати гарячі.

Анна Панчук, Виндсор, Онт.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "ЖІНОЧОГО СВІТУ"

М. Стецина, Монтреал, Кв. (збірка п. М. Чайківської на прийнятті для п-ва М. і Л. Винницьких) ... $31.50
Л. Чайковська, Вінніпеґ, Ман. (з чайного прийняття $25.50, з чайного прийняття в п. Шеремети $8.00, від п. О. Семаки $25.00) ... 58.25
Відділ ОУК, Ст. Бонифас, Ман. (з чайного прийняття) ... 25.50
І. Бек, Дітройт, Міш. ... 11.50
П. Браташ, Реджайна, Саск. (з ювілею п-ва І. і Є. Семкових) ... 10.00
С. Романик, Зах. Торонто, (з весільної гостини п-ва Р. і Л. Вавровних) ... 10.00
Є. Ситник, Вінніпеґ, Ман. (замість вінка на могилу подруги, бл. п. Марії Колодій) 10.00
Р. і Я. Ґренюки, Ст. Кетеринс, Онт. ... 5.00
С. Рубець, Руан, Кв. (з ювілею п. М. і Н. Терновських) ... 5.00
С. Долинчук, Руан, Кв. (з уродин п. А. Кульчицької) ... 3.76
Г. Дершко, Саскатун, Саск. ... 1.50
О. Дуб, Клівленд, Огайо ... 1.50
А. Оллиґ, Ню Йорк, Н. Й. ... 1.50
В. Карапетіян, Дітройт, Міш. ... 1.00
А. Мельничук, Монтреал, Кв. ... .50

(Далі буде)

Всім жертводавцям сердечна подяка за допомогу від Адміністрації "Жіночого Світу"

ГЛЯНЬТЕ на Вашу адресу на журналі. Там є подана дата, доки заплачена Ваша передплата за "Жіночий Світ". Якщо вона вже вийшла, не чекайте на окрему пригадку, але вишліть передплату негайно самі.

ДУЖЕ ПРОСИМО І НАПЕРЕД ДЯКУЄМО.

Адміністрація "Ж. С."